

KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır.

Heydər Əliyev

DIPLOMAT

№ 45 (509) 01-07 dekabr, Çileyə pəş, sal. il 2022
Ji meha şubatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename civakî û siyasî

Qiyməti: 40 qəpik
Hêjaye:

Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!

Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məşidləri.

Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.

Səbāhəddin Eləğlı

Səh. 2

Prezident İlham Əliyevin Albaniyanın Baş naziri Edi Rama ilə təkbətək görüşü olub

Səh. 10

Peyama Serok Barzanî ji bo Konferansa Cihanî ya Partiyên Demokrat

Səh. 11

Nêçîrvan Barzanî û Balyoza Swêd Jessica Svardstrom civiyan

Səh. 12

Mesrûr Barzanî: Li dîrokê binêrin çandini li vê herêmê derketiye holê, lê...

Səh. 3

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrında "O olmasın, bu olsun"

Səh. 9

Dizeyi: KDP ile YNK arasında arabuluculuğa gerek yok!

Səh. 3

Daşkəsən icra başçısı Əhəd Abiyev Şahvələdi kəndində vətəndaşların qəbulunu keçirib

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Dağıstan Respublikasının rəhbərini qəbul edib

Zəngəzurun Hacısamlı camaatı

ŞƏRƏF XAN BİDLİSİNİN "ŞƏRƏFNAMƏ" ƏSƏRİ KÜRD XALQININ TARİXİ MƏNBƏYİ KİMİ

Azərbaycanlıların deportasiyası və 1988-ci il faciəsi

XX əsrdə erməni rəsmi dairələrinin kürdlərə qarşı həyata keçirdiyi deportasiya, repressiya və terror aktları haqqında

Yekem car xwepêşanderekî di xwepêşandanên Jîna Emîni de hate darvekirin

Səh. 10

Dibe ku Îrana Xumeynî bi dawî bibe

Səh. 11

Rojavayê Kurdistanê di navbera dagirkerî û êrîşên Tirkîyê de

Səh. 13

Hewramî: Armanca me ji rûpela nû ew e ku em bi hev re rewşa Herêma Kurdistanê diyar bikin

Səh. 18

В США выступают против проведения Турцией операций на северо-западе Сирии

Prezident İlham Əliyevin Albaniyanın Baş naziri Edi Rama ilə təkbətək görüşü olub

Dekabrın 8-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Albaniya Respublikasının Baş naziri Edi Rama ilə təkbətək görüşü olub.

Əvvəlcə rəsmi foto çəkdirildi.

Qonağı salamlayan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev dedi:

- Xoş gəlmisiniz. Sizi bir daha görməyimə çox şadam. Əvvəla, Albaniyaya səfərim zamanı mənə göstərdiyiniz qonaqpərvərliyə görə Sizə təşəkkür edirəm. Razılığa gəldiyimiz kimi, biz fəal dialoq davam etdirəcəyik. Sizin səfəriniz artıq razılaşdırılmış məsələlərin gedişatını izləmək xarakteri daşıyır. Hər iki tərəfdən bütün tapşırıqlar verilib. Heyətlərimiz fəal şəkildə işləyirlər. Mənim rəsmi səfərimin nəticələri olduqca müsbətdir. Bizim əlaqələrimiz güclənir və yeni imkanlar yaranır. Sizə

məlumat verdiyim kimi, biz Tiranada səfirlik açırıq və bu da əməkdaşlığımızın vacib bir əlamətidir. Praktiki nöqtəy-nəzərdən bu, bizə ölkəmizdə gedən proseslərlə daha yaxından tanış olmaq imkanı verəcək. Eyni zamanda, bu, bizə ikitərəfli gündəliyimizdə daha da səmərəli olmağa imkan yaradacaq. Bir daha xoş gəlmisiniz.

Albaniyanın Baş naziri Edi Rama dedi:

-Təşəkkür edirəm cənab Prezident. Bu, mənim üçün şərəfidir. Mən də təşəkkürümü ifadə etmək istəyirəm. İcazə verin deyim ki, məsələlərin gedişatı ilə bağlı təəssüratım heyretamizdir. İndi ölkəmizdə Azərbaycan səfərliyinin açılması çox vacib bir məsələdir. Qalan digər məsələlərə gəldikdə isə Siz dediyiniz kimi, biz işi davam etdirməliyik. Təşəkkür

edirəm. Sonra Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Albaniyanın Baş naziri Edi Rama ilə işçi səhər yeməyi əsnasında geniş tərkibdə

görüşü olub.

Daha sonra dövlətimizin başçısı Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın

çəkdiyi rəsm əsərini və Leyla Əliyevanın əsərlərinin kataloqunu qonağa hədiyyə etdi. Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federasiyasının Dağıstan Respublikasının rəhbərini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 6-da Rusiya Federasiyasının Dağıstan Respublikasının rəhbəri Sergey Məlikovu qəbul edib.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Rusiya Federasiyasının ayrı-ayrı region-

ları, o cümlədən Dağıstan Respublikası ilə uğurlu əməkdaşlıq həyata keçirdiyini bildirdi və bunun Azərbaycan-Rusiya ikitərəfli münasibətlərinin inkişafına töhfə verdiyini dedi. Dövlətimizin başçısı, eyni zamanda, bildirdi ki, Azərbaycan-Rusiya

əlaqələri 2022-ci ildə də uğurla inkişaf edib. Prezident İlham Əliyev bu baxımdan qarşılıqlı səfərlərin və səmərəli görüşlərin əhəmiyyətini vurğuladı, eyni zamanda, bu yaxınlarda keçirilən növbəti Azərbaycan-Rusiya regionlararası Forumunun

önəmini qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı əsrlər boyu xalqlarımız arasında tarixi əlaqələrin mövcud olduğunu vurğulayaraq müasir dövrdə də bu münasibətlərin möhkəmləndiyini məmnunluqla diqqətə çatdırdı. Bu baxımdan Prezident İlham Əliyev Sergey Məlikovun ölkəmizə səfərinin Azərbaycanla Dağıstan arasında konkret istiqamətlər üzrə əməkdaşlığın genişləndirilməsi işinə töhfə verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Xalqlarımızın qardaşlıq əlaqələrinin mövcud olduğunu bildiren Sergey Məlikov digər xalqların nümayəndələri ilə yanaşı, azərbaycanlıların da Dağıstanda vahid ailə kimi yaşadıklarını məmnunluqla qeyd etdi. O, ölkəmizə səfəri zamanı keçiriləcək görüşlərin əməkdaşlığın daha da genişlənməsi işinə töhfə verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Dövlətimizin başçısı Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamına əsasən, Azərbaycan Respub-

likası ilə Rusiya Federasiyası, o cümlədən Azərbaycan və Dağıstan xalqları arasında dostluq əlaqələrinin inkişafında səmərəli fəaliyyətinə görə Dağıstan Respublikasının rəhbərinin müşaviri Maqomed Səidoviç Qurbanova təltif olunduğu "Şöhrət" ordenini təqdim etdi.

Sonra xatirə şəkilləri çəkdirildi. Daha sonra Azərbaycan Prezidentinə görkəmli dövlət xadimi və ictimai xadim Əziz Əliyevin vaxtilə iş otağında olan heykəltəraşlıq əsəri təqdim edildi.

Qeyd edək ki, Əziz Əliyev 1942-1948-ci illərdə Dağıstana rəhbərliyi dövründə digər Qafqaz xalqları kimi, Dağıstan xalqına qarşı da nəzərdə tutulmuş sürgünün qarşısını almışdı. Buna görə Dağıstan ağısaqqalları adından ona təkində uşağ olan atılının əks olunduğu heykəltəraşlıq əsəri hədiyyə edilib. Bu əsər bundan sonra Prezident İlham Əliyevin iş otağında olacaq.

Prezident İlham Əliyev Türkiyənin milli müdafiə nazirinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 5-də Türkiyə Respublikasının milli müdafiə naziri Hulusi Akarın başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

Nümayəndə heyətinə Türkiyə Silahlı Qüvvələrinin Baş Qərargah rəisi, Quru Qoşunları komandanı, Hərbi Dəniz Qüvvələri komandanı və Hərbi Hava Qüvvələri komandanı daxildir. Hulusi Akar Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da

salamlarını Rəcəb Tayyib Ərdoğanı çatdırmağı xahiş etdi.

Görüşdə 2022-ci ilin də Azərbaycanla Türkiyə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin inkişafı baxımından çox uğurlu il olduğu bildirildi, əlaqələrimizin bütün sahələrdə, o cümlədən hərbi sahədə daha da gücləndiyi vurğulandı. Bu baxımdan, hazırda ölkəmizdə keçirilən Azərbaycan-Türkiyə birgə hərbi təlimlərinin çox böyük önəm daşdığı qeyd edildi. Azərbaycanla Türkiyənin bundan sonra da daim birinin yanında olacağı bildirildi.

Azərbaycana səfərinin Ümummilli Lider Heydər

Əliyevin anim günü ərəfəsində olduğunu deyən Hulusi Akar Ulu Öndərin xatirəsinin Türkiyədə daim dərindən anıldığını bir daha vurğuladı.

Söhbət zamanı Azər-

baycan və Türkiyə prezidentləri arasında keçirilən görüşlərin münasibətlərimizin inkişafında rolu xüsusi olaraq qeyd edildi və iki dövlət başçısının

müəyyənləşdirdiyi qərarlar əsasında digər sahələrdə olduğu kimi, hərbi sahədə də əməkdaşlığın uğurla davam etdiyi məmnunluqla vurğulandı.

Hulusi Akarın ölkəmizə

səfərinin əlaqələrin genişləndirilməsi işinə töhfə verəcəyinə əminlik ifadə olundu.

Görüşdə əməkdaşlığın perspektivləri barədə fikir mübadiləsi aparıldı.

Daşkəsənin icra başçısı Əhəd Abiyev Şahvələdli kəndində vətəndaşların qəbulunu keçirib

Dekabrın 7-də Daşkəsən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı Əhəd Abiyevin ucaq dağ ətəyində

İlə qəbul edilən əhalinin sosial müdafiəsinə və rifahının yüksəldilməsinə yönəldilmiş qərarlar,

lükəsizliyin əsas qarantıdır".

Əhəd Abiyev həmçinin ötən dövrlərdə rayon ərazisində aparılmış quruculuq, abadlıq işlərindən və qarşıda duran vəzifələrdən söz açıb.

Daha sonra fərdi qaydada sakinlərin müraciətləri dinlənilib, qaldırılan məsələlərin araşdırılması üçün aidiyyəti üzrə tapşırıqlar verilib. Müraciətlərin əksəriyyəti yerində həll edilib. İcra strukturunun fəaliyyət dairəsinə aid olmayan müraciətlər isə qeydiyyata alınaraq müvafiq qurumlara göndərilməsi üçün nəzarətə götürülüb.

Şahvələdli kənd sakinləri çıxışlarında elektrik enerjisi, su, məktəb və digər sosial təminatlarla bağlı kəndin heç bir probleminin olmadığını qeyd edərək hər zaman onlara göstərilən diqqət və qayğıya görə Prezident cənab İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident hörmətli Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlıqlarını bildiriblər.

yerləşən Şahvələdli kəndində qarlı olan açıq hava şəraitində keçirdiyi səyyar qəbulda rayonun hüquq-mühafizə orqanlarının, idarə, müəssisə və xidmət təşkilatlarının rəhbərləri, ərazi icra nümayəndəsi və kənd sakinləri iştirak ediblər.

İcra başçısı Əhəd Abiyev giriş nitqində sakinlərə Prezident cənab İlham Əliyev tərəfindən cari

heyata keçirilən tədbirlər barədə ətraflı məlumat verib. İcra başçısı çıxışında vurğulayıb: "Prezident cənab İlham Əliyevin dövrün reallıqlarına, tələblərinə və qanunauyğunluqlarına müvafiq surətdə uğurla və qətiyyətlə apardığı müstəqil dövlətçilik siyasəti milli ideologiyamıza əsaslanan maraqlarımızın təminatının, o cümlədən regionda təh-

Gəncədə "Böyük qayıdış: dini, mənəvi və multikultural aspektlər" mövzusunda konfrans keçirilib

Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğu, Daxili İşlər Nazirliyi, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi (DQİDK), Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti və Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin (ŞİH) birgə təşkilatçılığı ilə dekabrın 2-də "Böyük qayıdış: dini, mənəvi və multikultural aspektlər" mövzusunda konfrans keçirilib.

Əvvəlcə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Gəncə şəhərindəki abidəsi ziyarət edilib, əziz xatirəsinə dərin ehtiram bildirilib.

Tədbirdə ziyalılar, dini icma üzvləri, din xadimləri, şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Çıxış edən Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin müavini Sahib Nağıyev qeyd edib ki, "Böyük Qayıdış" – öz mahiyyəti etibarilə Azərbaycan üçün həm regional, həm də beynəlxalq hadisədir. Bu proqram Qarabağa yenidən dönüş, 30 il işğal altında qalmış və Ermənistan tərəfindən vəhşicəsinə dağıdılaraq xarabalıqlara çevrilmiş ərazilərdə yeni həyatın bərqərar edilməsi, adları özünə qaytarılmış çoxsaylı kəndlər və şəhərlər, yollar, körpülər, müasir tikililər, məhv edilmiş qədim mədəniyyətin oyanışı, müxtəlif təyinatlı tarixi abidələrin bərpası, yenidən qurulması deməkdir. "Böyük Qayıdış" proqramının dini-mənəvi tərəflərini xüsusilə vurğulayan sədr müavini bildirib ki, Ermənistanın uzun

müddət işğal altında saxladığı Qarabağ bölgəsində sosial strukturlarla yanaşı müsəlman

məddət işğal altında saxladığı Qarabağ bölgəsində sosial strukturlarla yanaşı müsəlman dövlət strukturları ilə yanaşı uzun illərdə Azərbaycanın tarixi-mədəni abidələrinin qorun-

dövlət strukturları ilə yanaşı uzun illərdə Azərbaycanın tarixi-mədəni abidələrinin qorun-

masında mühüm rolunu oynayan Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun bərpa-quruculuq işlərində yaxından iştirak etdiyini diqqətə çatdırıb.

Baş Prokurorluğun idarə rəisinin müavini, ədliyyə müşaviri Asim Yusifov, Daxili İşlər Nazirliyinin şöbə rəisi Oqtay Tağıyev çıxışlarında cənab Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərinə Böyük Qayıdışa dair I Dövlət Proqramı"nın əhəmiyyətinə toxunublar. Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin bölgə üzrə səlahiyyətli nümayəndəsi, qazı Tahir Abbasov din xadimlərinə yaradılan şərait, məscidlərin təmir və tikintisinə görə məmnunluğunu ifadə edib.

Konfrans işini müzakirələrlə yekunlaşdırıb.

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrında "O olmasın, bu olsun"

Sumqayıt Dövlət Dram Teatrında növbəti premyera gerçəkləşib.

Yaradıcı heyət bu dəfə dahi Üzeyir Hacıbəyova müraciət edib. Respublikanın Əməkdar artisti Namis Şirməmmədov məşhur "O olmasın, bu olsun" iki hissəli operettasına quruluş verib.

Premyeraya Milli Məclisin deputatı Müşfiq Məmmədli, YAP İdarə heyətinin üzvü, partiyanın Sumqayıt şəhər təşkilatının sədri, professor Ramiz Hüseynov, şəhər Ağsaqqallar Şurasının sədri, Əməkdar mühəndis Təbrək Quliyev, Sumqayıtın ədəbi cameəsi, yaradıcılıq təşkilatlarının rəhbərləri və ziyalılar tamaşa edib.

Qeyd edək ki, tamaşada obrazları Əməkdar artist İlahə Səfərova, aktyorlar Həbil Xanlarov, Şəhla Məmmədova, Elay Xasıyev, İlham Səfərlı, Yalçın Səlimov, Dağlar Rüstəmov, Rövşən Əsgərov, Ceyhun Məhərrəmov, Elmır Mehdiyev, Cavanşir Eyyubzadə, Ramazan Xanlarov, İlqar İbrahimov, Füzuli Qərənlizadə, Etibar Əmirov, Orxan Firudinov və başqaları canlandırılıblar.

sumqayitxeber.com

Tərtərdə "44 günlük zəfər - tarixi yazanların gözü ilə" adlı layihə çərçivəsində tədbir keçirilib

YAP Tərtər Rayon Təşkilatının qərargahında "Gənc Nəslin Maarifləndirilməsi" İctimai Birliyi tərəfindən Azərbaycan Respublikasının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin dəstəyi ilə "44 günlük zəfər - tarixi yazanların gözü ilə" adlı layihə çərçivəsində gənclərlə görüş keçirilib.

Tədbirdə Tərtər Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısı Aparatında ictimai-siyasi və humanitar məsələlər şöbəsinin baş məsləhətçisi Rəqsanə Məmmədli, şəhid ailəsinin üzvləri, İctimai Birliyin sədri Mikayıl Həsənlı, layihənin eksperti, yeniyetmə və gənclər iştirak ediblər.

Tədbirdə Vətən uğrunda canından keçmiş şəhidlərin ruhu bir dəqiqəlik sükutla yad edildikdən sonra giriş sözü Tərtər RİHB-nin əməkdaşı Rəqsanə Məmmədli açaraq, iştirakçıları salamlayıb. O, bildirmişdir ki, bu gün Azərbaycan dövləti qalib dövlət kimi yaşayır və bundan sonra da müzəffər xalq, qalib dövlət kimi əbədi yaşayacaq. 44 günlük Vətən

müharibəsində Zəfər Günü Xeyirin Şər üzərində qələbəsi və tarixi ədalətin təntənəsidir. Xalqın "dəmir yumruq"da birləşərək düşməne zərbə vürməsi tarixin əbədi yaddaşına yazılmışdır. Ali Baş Komandanın "Qarabağ Azərbaycandır!" şüarı altında birləşən xalqın qəhrəmanlığı dünyaya bizim birliyimizi, iradəmizi və əzmkarlığımızı nümayiş etdirmişdir. Vətən uğrunda şəhid olanlar əsla unudulmayacaq, çünki onlar özlərindən sonrakı nəsillər üçün silinməz, unudulmaz dastan yazdılar.

Daha sonra layihənin eksperti çıxış edərək, görüşün əsas məqsədinin İkinci Qarabağ müharibəsində qazanılmış zəfər tarixinin eləcə də ölkəmizin ərazi bütövlüyünün təmin edilməsi uğrunda şücaət göstərmiş oğullarımızın döyüş yolunun gənc nəsillərə tanıtılmasından ibarət olduğunu bildirib. Tədbir müzakirələr şəklində davam etdirilmişdir.

XX əsrdə erməni rəsmi dairələrinin kürdlərə qarşı həyata keçirdiyi deportasiya, repressiya və terror aktları haqqında

Qərbi Azərbaycanda kürdlərə qarşı törədilən deportasiya, repressiya və terror aktlarından bəhs etməzdən öncə həmin regionda kürdlərin məskunlaşma arealı və demoqrafik vəziyyətləri barədə məlumat verməyə ehtiyac vardır.

Qərbi Azərbaycan ərazisində yaşayan əhalinin milli tərkibi haqqında ilk müfəssəl məlumatı İrəvan xanlığının rus qoşunları tərəfindən işğalından sonra rus tarixçi-statisti İvan Şopen tərəfindən 1829-1832-ci illərdə aparılan kameral siyahıyaalmanın nəticələrindən əldə etmək olar. İ.Şopenin verdiyi məlumata görə, işğaldan sonra keçmiş İrəvan xanlığının ərazisində 6435 nəfər şiə, 3.978 nəfər sünni, 324 nəfər yezdi kürd yaşamışdır.

İrəvan xanlığının işğalından sonra Alagöz (Ələyöz) dağının ətəyindəki bir sıra boşalmış türk kəndlərində də Türkiyədən gələn yezdi kürdlər məskunlaşmışdılar. Yezdi kürdlər 1839-cu ildə Mirək, Quruboğaz, Carcarçı, Çobangərəkməz kəndlərində, sonralar isə Pəmbək, Qundaxsaz, Böyük Camışlı, Kiçik Camışlı və Korbulaq kəndlərində yerləşmişdilər. Nəhayət, yezdi kürdləri 1877-1878-ci illər rus-türk müharibəsindən sonra Türkiyə ərazisindən gələrək Bağdad Dolu-Taxt və Kiçik Cəngi kəndlərində yerləşmişdilər. Sonralar Ermənistanın rəsmi dairələri tərəfindən adları dəyişdirilən, lakin əsasən yezdi kürdlərinin yaşadığı kəndləri əhatə edən Araqats (Ələyöz) rayonu təşkil edilmişdi.

1886-cı ildə keçirilən ailəhesabi siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, İrəvan quberniyasında 670.405 nəfər yaşamışdır ki, onlardan 251.327 nəfərini azərbaycanlılar, 36.478 nəfərini kürdlər təşkil etmişdir. Azərbaycanlılar ümumi əhalinin 37,5 faizini, kürdlər isə 5,44 faizini təşkil etmişdir.

1890-cı illərdə Türkiyədə baş qaldıran erməni üsyanlarının yatırılmasından sonra təqribən 400 min erməni Rusiyaya köç etmiş, onların da xeyli hissəsi İrəvan quberniyasının ərazisində məskunlaşmış və nəticədə quberniya ərazisində ermənilərin xüsusi çəkisi süni surətdə yüksəlmişdi. 1897-ci il Ümumrusiya siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, İrəvan quberniyasında yaşayan 829.556 nəfər əhalinin 313.176 nəfərini azərbaycanlılar, 49.389 nəfərini kürdlər təşkil edirdi. Kürdlərin də 35.675 nəfərini müsəlman kürdlər, 13.714 nəfərini isə yezdi və erməni-qriqorian dinini qəbul etmiş kürdlər təşkil edirdi. Ümumiyyətlə, XIX əsrin sonlarında müsəlman və yezdi kürdlər indiki Ermənistan ərazisinin 34 kəndində yaşayırdılar.

Türkiyədən gələn yüz minlərlə erməniləri daimi məskunlaşdırmaq üçün 1905-1906-cı illərdə erməni silahlı dəstələri kütləvi qırğınlar törətmişdilər. Təkcə həmin illərdə İrəvan quberniyası ərazisində 150-yə yaxın türk-müsəlman yaşayış məntəqəsi viran edilmiş, əhalisi qırğınlara məruz qoyulmuş və evlərindən didərgin salınmış, həmin kəndlərin əksəriyyətində Türkiyədən gələn ermənilər məskunlaşdırılmışdı.

1915-1916-cı illərdə Türkiyə ərazisindən 300 minə yaxın erməni gələrək Cənubi Qafqazda məskunlaşmışdı. Həmin ermənilərin böyük bir qismi İrəvan quberniyasının ərazisində

cəmləşmişdi. 1917-ci il "Qafqaz təqvimi"yə görə, 1916-cı ildə İrəvan quberniyasında yaşayan 1.120.242 nəfər əhalinin 373.582 nəfərini azərbaycanlılar, 59.132 nəfərini kürdlər, onlardan 36.508 nəfərini müsəlman kürdlər, 12.624 nəfərini isə yezdi kürdlər təşkil etmişdir.

1919-cu ilin iyun-avqust aylarında Ermənistan daşnak hökuməti Daxili İşlər Nazirliyinin qərarı ilə siyahıyaalma keçirilmişdir. Respublika ərazisində qeydə alınan 917.297 nəfər əhalidən 122.185 nəfərini müsəlmanlar, 48.672 nəfərini isə qeyri-müsəlmanlar təşkil etmişdi [5, s. 178]. Erməni müəllifi Zaven Qorqodyan yazır ki, daşnakların

"təmizləmə" siyasəti nəticəsində 1919-cu ildə 200 min nəfərdən artıq türk və kürd Ermənistandan qovulmuşdur.

1922-ci ildə Sovet Ermənistanında keçirilən siyahıyaalmanın nəticələri daşnakların hakimiyyəti dövründə həmin ərazidə türk-müsəlman əhaliyə qarşı törədilən soyqırımın miqyasını əyani şəkildə nümayiş etdirir. Belə ki, Ermənistanda yaşayan 781.011 nəfər əhalinin 76.555 nəfərini Azərbaycan türkləri (9,8 faiz), 705 nəfərini (0,1 faiz) kürdlər təşkil etmişdir.

1926-cı ildə keçirilən ikinci Ümumittifaq siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, Sovet Ermənistanında 880.464 nəfər əhali yaşamışdır ki, onlardan 85.554 nəfəri azərbaycanlılar, 3.025 nəfəri müsəlman kürdlər, 12.237 nəfəri isə yezdi kürdlər olmuşdur [13, s. 4-8]. Faiz etibarilə azərbaycanlılar ümumi əhalinin 9,76 faizini, müsəlman kürdlər 0,4 faizini, yezdi kürdlər isə 1,4 faizini təşkil etmişdir.

1931-ci il siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, Ermənistanda yaşayan 1.050.633 nəfər əhalinin 106.768 nəfəri azərbaycanlılardan (10,1 faiz), 19.268 nəfəri (1,9 faiz) kürdlərdən ibarət olmuşdur.

1930-cu illərdə Ermənistanda həyata keçirilən repressiyaların dalğasının fonunda azərbaycanlılar və müsəlman kürdlər daha ağır zərbə almışdılar. Xalq düşmənlərini, trotskiçi-buxarınçı casusları ifşa etmək məqsədilə A.Mikoyan, N.Yejov və L.Beriya Ermənistana gəlmişdilər. Moskvaya belə məlumat verilmişdi ki, Ermənistanda Araz və Yuxarı Arpaçay çayları boylarında yaşayan müsəlmanlar casusluq edir və guya elliklə Türkiyəyə keçmək fikrindədirlər. Ona görə də 1937-ci ilin payızında və 1938-ci ilin yazında Ağbaba, Vedibasar, Zəngibasar, Qəmərlı, Eçmiədzin, Hoktemberyan, Meğri rayonlarının Türkiyə və İranla həmsərhəd kəndlərində yaşayan azərbaycanlı və

müsəlman kürd ailələri kütləvi surətdə repressiyaya məruz qalmışdılar. Minlərlə ailə Orta Asiyaya və Qazaxistana sürgün edilmişdir. Ümumiyyətlə, XX əsrin 30-cu illərində Ermənistandan 50 mindən artıq azərbaycanlı və müsəlman kürd repressiyaya məruz qalmışdır.

1939-cu ildə keçirilən üçüncü ümumittifaq siyahıyaalmanın nəticələrinə görə, Ermənistanda yaşayan 1.282.330 nəfər əhalinin 130.997 nəfərini azərbaycanlılar (10,2 faiz), 20.481 nəfərini kürdlər (1,6 faiz) təşkil etmişdir.

1947-ci il dekabrın 27-də SSRİ Nazirlər Sovetinin "Ermənistan SSR-dən kolxozçuların və digər azərbaycan-

mövqeyindən istifadə edən Ermənistan Respublikası Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayətini aneksiya etməyə cəhd göstərməklə yanaşı, Ermənistan SSR Ali Soveti sessiyasının məxfi göstərişinə əsasən, 1988-ci il noyabrın 22-dən 28-dək olan müddət ərzində azərbaycanlılar yaşayan 22 rayonda 170 sif və ermənilərlə qarışıq 94 yaşayış məskənləri boşaldılmış, nəticədə 200 mindən çox azərbaycanlı, 18 min müsəlman kürd, min nəfər rusdilli əhali Azərbaycana qovulmuşdur.

Ermənistanın Ələyöz rayonunda doğulub böyüyən, İrəvan Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsini bitirən, sonralar İrəvan radiosunun kürdcə verilişlər redaksiyasında və Ələyöz rayon komsomol komitəsinin katibi işləyən İşxan Aslanoviç Ankosi Ermənistanın müstəqilliyə qovuşmasından sonra təzyiqlərə tab gətirməyərək Ermənistanı tərk etmək məcburiyyətində qalmış və 1993-cü ildən Krasnodarda yaşayır, "Midiya" Kürd Milli-Mədəni Muxtariyyətinin sədri, Kürdüstan Milli Konqresinin üzvü kimi yezdi kürdlərin hüquqlarının müdafiəsi istiqamətində fəaliyyətini davam etdirir. Onun atası Aslan Xudoyan uzun müddət yezdi kürdlərin yaşadığı rayonlarda rəhbər vəzifələrdə işləmiş, ermənilərin kürdlərə qarşı diskriminasiyasının canlı şahidi olmuşdu.

İşxan Ankosi yazır ki, hələ ötən əsrdə 50-ci illərin sonu, 60-cı illərin əvvəllərində Ermənistanda millətçilik əhval-ruhiyyəsi ən yüksək həddə çatmışdı. Millətçilik daha çox Yakov Zarobyanın Ermənistan KP MK-nın birinci katibi olduğu dövrdə özünü büruzə vermişdir. Məhz Y.Zarobyanın açıq şəkildə dəstəyi sayəsində Ermənistanda antikürd siyasəti yeridilmişdir. İşxan Ankosi yazır: "Biz kürdlər praktik olaraq hər gün, hər saat hakimiyyət dairələri tərəfindən xalqımıza qarşı yeridilən diskriminasiya siyasətini hiss edirdik". O, daha sonra qeyd edir ki, hələ XX əsrin 80-ci illərində Ermənistan rəhbərliyi kürdlərlə azərbaycanlılar arasında qarşıdurma yaratmaq siyasəti yeritmişdir. Belə ki, kürdlərin kəndlərindən olan təmsilçiləri Ermənistan KP MK-ya dəvət edilərək onlara "respublika ərazisində yaşayan bütün kürdlərin kompakt ərazidə yaşamaları və heyvandarlıqla məşğul olmaları üçün" onların Amasiya rayonuna köçmələri təklif edilmişdi. Həmin vaxt Amasiya rayonunda yaşayan əhalinin 85 faizindən çoxunu azərbaycanlılar təşkil edirdi. İşxan Ankosi yazır ki, bununla Ermənistan rəhbərliyi kürdlərin əli ilə azərbaycanlıların Amasiya rayonundan sıxışdırılıb çıxarılmasına nail olmaq və gələcəkdə müsəlman kürdlər ilə azərbaycanlılar arasında yaratdıqları düşmənçilikdən istifadə etmək məqsədi güdürdü. Məhz müsəlman kürdlərin Amasiya rayonuna köçməkdən imtina etmələrindən sonra onları cəzalandırmaq üçün 1983-cü ildə Ermənistan hökuməti Ararat vadisində qoyunçuluğun qadağan edilməsi barədə qərar qəbul etmişdi.

(Ardı var)

Nazim MUSTAFA
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin Prezident Kitabxanasının şöbə müdiri, tarix üzrə fəlsəfə doktoru

Zəngəzurun Hacısamlı camaatı

XVIII yüzilin ikinci yarısında Qaraçorlu mahalında bir neçə tayfa icması və kənd camaatı cəmlənmişdi. Ən böyük icmalardan biri Hacısamlı camaatı idi.

Camaat öz adını Hacı Sam Şadıldan alıb. Bəzi qaynaqlara görə, Hacı Sam Xorasanda ömür-gün sürüb. Hacı Samın Hüsən adlı oğlu vardı. Hüsən Xorasanda, Məşhəd dövrəbə-

sonra Qaraçənli tayfası bu yurdda məskunlaşmışdı. Qaraçənliyə ilk düşərgəsi Bazardüzü idi.

Hacısamlı camaatı Qarabağ xanlığının siyasi yaşamında mühüm rol oynamışdı. Rus-İran savaşlarında fəal iştirak etmişdi. Gah ruslara, gah da iranlılara kömək etmişdi. Hacısamlıların Qacar ordusuna köməyi haqqında tarixçi Mirzə Yusif Qarabaği

Xudavərdinin (Tanrıverdi, Məmməd), Qələndər (Allahverdi, İmamverdi, Şahverdi) uşaqları dövrən keçirirdilər.

1827-ci ildə Hacısamlı camaatının bir böliyünün başçısı Həsən Qələndər oğlu idi. Onun yanında əslən Dilağardalı Məmmədqasım Xələf oğlu (1787-?), arvadı Nisə, oğlu Allahverdi və qızı Güllü ilə olurdu.

Hacısamlı camaatı bir neçə tayfadan ibarət idi. Bu tayfalar: qasımuşağı, qarabayramlı, əhməduşağı, qaraçənli... Hacısamlı camaatı Gəvənli, Babadünlü, Babadün, Qaraçənli-Alaqağa, Qaraçənli-Kümbəzli, Qasımuşağı (Kürdhacı), Əhməduşağı (Rəsullu), Namlı (Lələbağırılı), Qarabayramlı, Ərdəşova, Pircahan, Piçəniz, Vağazın və Şəlvə adlı kəndlərdən ibarət idi. Qasımuşağı tayfası Kürdhacı, Şamkənd, Birinci Çorman, İkinci Çorman, Ələkçi, Bozdoğan, Piçəniz, Bülövlük şenliklərini salmışdılar. Qarabayramlı tayfası Şəlvə, Qabaqtəpə-Daşlı, Kalafalıq-Daşlı, Canıbəyli, Narişlar, Vəlibəyli, Budaqdərə, İmanlar, Hacıxanlar, Qovuşuq, Dambulaq-Seyidlər, Kaha, Pircahan, Alpout, Qoşasu, Alıqulular kəndlərini yaratmışdılar. Əhməduşağı tayfası Hətəmlər, Muncuqlu-Rəsullu, Korcabulaq, Taxtazavod yaşayış məntəqələrini bina etmişlər. Qaraçənli tayfası

rovla ailə qurmuşdu. Davud ağa adlı oğlu, Mariya xanım adlı qızı vardı. Davud ağa Həsən bəy oğlu 1864-cü ildə Tiflis şəhərində doğulmuşdu. Əhməd xan həm dini, həm də hökumət qaydası ilə onu varisliyə götürmüşdü. Şuşada yaşayırdı. Əhməd xanın ona ayırdığı mülkü idarə edirdi. Sonra Sankt-Peterburq şəhərinə köçdü. Milis praporşiki rütbəsi vardı. Davud ağa 14 yanvar 1890-cı ildə vəfat edib. Davud ağa Natalya İosifovna Boyko adlı xristian qızla evlənmişdi. Övladı olmadı. Mariya xanım Tiflis şəhərində dünyaya gəlmişdi. Böyüyəndən sonra xristianlığı qəbul edib (Mariya Aleksandrovna) polkovnik Fon-Kruzenşternlə həyat qurmuşdu. Hacı camaatının torpaqlarının vergisini Natalya Boyko və Fon-Kruzenştern toplayırdı. Hacısamlı mahalı XIX yüzildə Alxaslı, Vağazın, Kalafalıq, Bozgüney, Ağcayazı, Ardıclı, Nurəddin, Fərraş, Korcabulaq, 1-ci Tığıq, 2-ci Tığıq, Qorçu, Zağaaltı, Oğuldərə, Qoşasu, Alpout, Bülövlük, Daşlı, Vəlibəyli, Narişlar, Hətəmlər, Kaha, Kürdhacı, Ərikli, Hacısamlı, Piçəniz, Xaçınyalı, Güləbird, Pircahan, Əliqulu, Qaraçənli, Təzəkənd, Ərdəşevə, Haqnəzər, Qozlu, Fingə, Bülöldüz, I İpək, Ayıbazarı, Hoçaz, Şamkənd, Köhnə Çorman, Bozdoğan, Ələkçi, Nağdalı, Şəlvə, Qovuşuq, Zorkeşiş (Hacıxanlar), Budaqdərə, İmanlar kəndlərini yaratdılar.

1905-1906-cı illərdə Hacısamlı

rində dünyaya gəlmişdi. Heyvandarlıqla məşğul idi. Müqəddəs Məkkəyi-Mükərrəmi ziyarət etmişdi. Hacı Hüsənin Şirin bəy adlı oğlu vardı. Şirin bəy Məşhəd civarında dünyaya göz açmışdı. Yekəlib, yetman igid olandan sonra, tayfa-toluğunu (10 ailədən ibarət Babadünlü tayfasını) başına yığıb, Qarabağa üz tutmuşdu. İlk dəfə Ərdəşevə və Vağazın torpaqlarında binələmişdi. Zorkeşişdə məskunlaşan qeyri-müsəlmanlar Şirin bəyin tayfasına korluq vermiş, malheyvanını otlağa buraxmamışdı.

“Tarixi-Safi” adlı əsərində yazır: “Bir tərəfdən qızılbaşlar, digər tərəfdən Hacısamlının kürdləri və qeyri türklər, eləcə də günəşin istisi, yolların çetniliyi, əyri-üyrülüüyü ruslara mane olduğu üçün qalaya gələ bilmədilər və batalyonu suya çətdirə bilməyib, dağıldılar. Bəziləri qətl olundu və bir hissəsi də əsir düşdü...” (Bax: Qarabağnamələr, 2-ci kitab, Bakı, “Yazıçı”, 1991, səh.)

İbrahimxəlil xan hakimiyyətinin son dönəmində Qaraçorlu tayfasını, Hacısamlı camaatını oğlu polkovnik Xanlar ağaya tapşırılmışdı. Qaraçorlu elini savaşa Xanlar ağa aparırdı.

Tarixçi Mir Mehdi Xəzani “Kitabi-tarixi-Qarabağ” adlı əsərində Xanlar ağanın Qaraçorlu elinə başçılıq etməyindən dəfələrlə bəhs etmişdir. Tarixçi yazır: “Xanlar ağa öz müqərribi və ixtiyarı olan Əhməd ağa ilə Qaraçorlu və Hacısamlı kürdlərinin mahalına daxil olub...” Başqa bir yerdə yazır: “...Xanlar ağa dəxi öz ixtiyarında olan Hacısamlı və Sultanlı xalqının atlı və piyadəsinin cəm edib...” (Bax: Qarabağnamələr, 2-ci kitab, Bakı, “Yazıçı”, 1991, səh.)

1823-cü ildə Hacısamlı camaatı: Vergiödəyənlər: 132 tüstü, ödəməyənlər: Sultan Əli-məhəmməd bəy 1 tüstü, onun qohumları məaf 4 tüstü, rəiyyətləri qeyri-müsəlman 6 tüstü, kasıb 12 tüstü, molla 2 tüstü, çavuş və onbaşı 1 tüstü.

Hacısamlı camaatının bir hissəsi Mehdiqulu xan Cavanşirə bağlı idi. Bu oba XIX yüzilin önündə, 1827-ci ildə 60 tüstüdən ibarət idi. Obada Rövşənin (Molla Şərif, Abbas, Tanrıverdi, Şahbaz), Hüseynin (Haqverdi, Allahverdi, Xıdır, Hüseynşah, Həsən), Bağırın (Xəlil, Cəlil, Mehdi), Əli bəyin (İmamqulu bəy, Vəli bəy, Bayram bəy). Xəlilin (Məmmədəmin, Tanrıverdi), Tərlanın (İman, Məmməd), Hacıxanın (Həsən, Fətəli), Cəfərin (Bayram, Süleyman),

Qorçu, Qarabəyli, Zağaaltı, Lələbağırılı, Ərikli, Güləbird və başqa yaşayış məntəqələrinin əsasını, ilk daşını qoydular. Babadünlü tayfası Bülöldüz, İpək şenliklərinin bünayadını qoydular.

XIX yüzildə Qarabağda oğruluq qoçaqlıq, qəhrəmanlıq sayılırdı. Qərətlə sonuclanan xanlıq savaşları bitmiş, silahlar yerə qoyulmuşdu. Dəliqanlılar özlərini yeni atıb-tutmaq, vurub-çapmaq meydanı olan qaraoğurluqda sınaırdılar. Bu dönəmdə Hacısamlı cavanları da qaraoğurluğa qurşanmışdılar. Ünlü şair Qasım bəy Zakir yazırdı:

Səfikürdi, Hacı Samlı, Kolanı, Tutarlar, soyarlar dalda qalını, Viran olsun görüm Doyrıbanasını, Evdə yatan yoxdu, qarışib papaq.

Hacısamlı camaatının bir hissəsinin yiyəsi isə Xanlar ağa İbrahimxəlil xan oğlu Sarıcalı-Cavanşir idi. Xanlar ağa 1831-ci ildə varissiz vəfat etdiyindən camaat qardaşı Əhməd xana qaldı. Əhməd xanın oğul övladları hələ sağlığında tələf olduğundan qızı Bikə ağaya dövr edildi. Bikə ağa general-leytenant Həsən bəy Ağala-

camaatı ermənilərə qarşı qəhrəmanlıq göstərmişdi. Mir Möhsün Nəvvab yazır: “Başqa bir yerdə, yeni Hacısamlı və Piçanlı kürdləri toplaşaraq Gorusun Xənəzək kəndinə hücum etdilər. Ermənilərin qabaqcadan gördükləri tədarüklərinin çox olmasına baxmayaraq, müsəlman kürdlərin bu qəfil hücumundan karıxaraq bilmədilər nə etsinlər. Müsəlman kürdlər onların çəşqinliyindən istifadə edərək bir tərəfdən kəndin evlərinə od vurmağa başladılar. Beləliklə, onlar 20 evi yandırdılar. Evlərin alovu və müsəlman kürdlərin nərələri göylərə yüksəlirdi. Ermənilər bu hücumun qarşısında davam gətirə bilməyib qaçmağa başladılar. Beləliklə, Xənəzək kəndində 20 nəfər erməni öldürüldü. Müsəlmanlar əldə etdikləri qənimətləri özləri ilə kəndə gətirdilər”. Hacısamlı camaatı tarixən qoçaq, qəhrəman bir toplum olub.

Mənbə:

Ənvər Çingizoğlu, Hacısamlı camaatı, “Soy” dərgisi, Bakı, 2009.

Ənvər Çingizoğlu. Qaraçorlu mahalı. “Soy” dərgisi, 1 (27), Bakı, 2009. səh.97-106.

Sonda Şirin bəy camaatı başına toplayıb, zorkeşişliləri qovub-çıxarmışdı. Köməyə gələn Gəvənli tayfasına xeyli torpaq ayırmışdı. Nadir şah Qırılı-avşarın ölümündən sonra Şirin bəyin qohumu Qasım da uruğ-turuğunu toplayıb, Qaraçorlu mahalına gəlmişdi. Şirin bəy ona Kürdhacı torpağını tuş vermişdi. Qasımuşağından

Başkan'dan Dünya Demokrat Partiler Konferansına mesaj

Başkan Mesud Barzani, Washington'da düzenlenen Dünya Demokrat Partileri yıllık konferansına bir mesaj yolladı. Dünya Demokrat Partileri

Konferansına Başkan Mesud Barzani'yi temsilen Avrupa ve Dünya Siyasi Demokratik Gençliği Başkan Yardımcısı ve Kürdistan Demokratik Gençlik

Birliği Temsilcisi Felah Hasan'ın katıldığı aktarıldı.

Hasan, Başkan Barzani'nin mesajını konferans katılımcılarına iletirken Dünya Demokrat Partiler Başkanı Stephen Harper'a konferansa daveti için teşekkürlerini sundu.

70 ülkeden 85 demokrat partinin üye olduğu Dünya Demokrat Partiler Konferansında, ülkeleri liderlerinin yanı sıra senatörler, siyasiler ve ABD Kongre üyelerinin hazır bulunması bekleniyor.

Başkan Barzani'yi temsil eden Hasan'ın konferansta görüşmeler yapması ön görülüyor. **PeyamaKurd**

Dizeyi: KDP ile YNK arasında arabuluculuğa gerek yok!

Kürdistan Bölgesi Dış İlişkiler Dairesi Başkanı Sefin Dizeyi Kürdistan Yurtseverler Birliği (YNK) ile Kürdistan Demokrat Parti (KDP) arasındaki sorunların arabulucuya ihtiyaç duyacak kadar büyük olmadığını belirtti. Dizeyi, "YNK ile KDP arasındaki sorunlar arabuluculuk gerektirecek kadar büyük değil ve YNK ile KDP sorunlarını diyalog yoluyla çözmeli" sözlerini dile getirdi.

KDP'nin ne olursa olsun birlikten yana olduğuna dikkat çeken Dış İlişkiler Dairesi

Başkanı, Kürdistan Bölgesi'nin büyük bir mücadeleye elde edilen kazanım ve birikimlerine

sahip çıkmak için birlik olmaları gerektiğinin özellikle altını çizdi. **PeyamaKurd**

KSDP Lideri: PYD, Suriye rejiminin tüm taleplerini kabul etti

Kürdistan Demokratik Sosyalist Partisi (KSDP) Lideri Mihemed Hacî Mehmûd, ABD'nin bölgedeki siyasetinin PKK'den dolayı bozulduğunu, Suriye'nin onlar açısından sınır olduğunu bildirdi.

KSDP Lideri söz konusu duruma yönelik açıklamada bulundu. Açıklamada Mehmud,

"Bölgedeki değişimler çok hassas bir süreçten geçiyor. ABD Ortadoğu'daki projelerini tamamlayamadı. Bölgede güçlü bir güç oluşturamıyor. Irak'ta halen güçlü bir hükümet kuramıyor. Suriye'yi de Türkiye'ye teslim etmiş durumda. Yemen'de başarılı olmadı. Afganistan'da başarılı ola-

madılar ve Taliban'a teslim ettiler. Libya'yı Türkiye'ye teslim ettiler. Filistin aynı şekilde. ABD zaten şu an kendi içindeki problemlerle uğraşiyor" dedi.

Ayrıca KSDP Lideri Rojava Kürdistanı'na yönelik de görüşlerini ise şu şekilde ifade etti:

"ABD ve İran Türkiye'nin operasyonuna razı değil. Bildiğim kadarıyla Demokratik Birlik Partisi (PYD) Suriye rejiminden Rojava Kürdistanı sınırlarına dönmesi talebinde bulunmuş. Oradaki yönetim ABD ve Rusya'dan umutsuzlar. ABD'nin her an güçlerini çekme korkusundan dolayı Suriye'den böyle bir talepte buldukları kanaatindeyim. Yoksa başka nasıl bir açıklaması olabilir ki bu durumun?" **PeyamaKurd**

Jina Emîni protestolarında bir gösterici idam edildi!

İran ve Doğu Kürdistan'da Jina Emîni'nin ölümü üzerine başlayan gösterilerle ilgili geçen haftalarda idama mahkum edilen bir kişinin cezasının infaz edildiği ifade edildi.

İran Yargı Erki'ne bağlı Mizan Haber Ajansına göre, ekimde Tahran'daki "Settar Han Caddesi"ndeki protestolar sırasında soğuk silahla vatandaşları tehdit ettiği ve bir güvenlik görevlisini yaraladığı iddiasıyla Devrim Mahkemesi tarafından ölüm cezasına çarptırılan Muhsin Şikari adlı gösterici bu sabah idam edildi.

Haberde idam edilen kişinin, "ateşsiz silah taşımak, yolu kapatmak, araçları durdurmak, güvenliği ihlal etmek, milis güçlerle (Besic) çatışma, bir güvenlik görevlisini yaralama, korku ve dehşet salma gibi eylemlerle devlete karşı savaş açmak" suçlamasıyla 20 Kasım'da idama mahkum

edildiği, daha sonra Yüksek Mahkeme tarafından da cezasının onaylandığı ifade edildi. Muhsin Şikari, Jina Emîni protestolarıyla bağlantılı idam edilen ilk gösterici oldu. **PeyamaKurd**

Mesrur Barzani, Kürdistan Bölgesi ve Irak'taki ilk İngiliz üniversitesinin temelini attı

Başbakan Mesrur Barzani, başkent Erbil'de Uluslararası İngiliz Üniversitesi'nin temel atma törenini gerçekleştirdi.

Kürdistan Bölgesi ve Irak'ta bir ilk olma özelliği taşıyan Uluslararası İngiliz Üniversitesi'nin temel atma töreninde konuşma yapan Mesrur Barzani, "Kürdistan Bölgesi'nde öğrenim düzeyinin günden günde artmasını görmekten mutluluk duyuyorum. Bu tür bilim merkezlerinin kurulması, şüphesiz bilinç düzeyinin artmasına katkıda bulunacaktır" ifadelerini kullandı.

Merkezi Londra'da bulunan üniversitenin bir kolu olacağını kaydeden Başbakan, "Kürdistan Bölgesi'nde öğrenim ve bilim alanında daha fazla hizmet sunulmasını umuyorum. Şüphesiz bu tür bilimsel kuruluşlar bilinç, bilim ve akademik düzeyin de yükselmesini sağlayacaktır. Bu projede katkısı bulunan kişi ve kurumlara teşekkür ediyorum" dedi. Kürdistan'daki her üniversitenin kendi alanında uzmanlık ve imkanlarıyla toplumda olumlu etkisinin olduğunu kaydeden Başbakan, kurulacak yeni üniversitenin de bu alanda iz bırakacağını belirtti.

Hükümet olarak bilimsel çalışmalara öncelik verdiklerini belirten Mesrur Barzani, eğitim öğretim sektöründe aralıksız bir şekilde ihtiyaçları karşılamaya devam edeceklerini kaydetti. Konuşmasında Bağdat'la olan görüşmelerde ele alan Başbakan, "Sorun yaşanan ya da uygun bir çözüm bulunmayan konularla ilgili heyetlerimiz sürekli olarak Bağdat'a ziyaretlerde bulunuyor. Umarım iki taraf, çözüme ulaşana kadar heyetler arası görüşmelerini sürdürürler. Hangi alanda olursa olsun bir sorunun çözümünün Kürdistan Bölgesi'ne yansması olumlu şekilde olmaktadır. Bu yüzden durmayacağız, umudumuz da yüksek. Allah'ın izni ve sizlerin de desteğiyle hiçbir anayasal hakkımızdan taviz vermeden halkımızın hak ve ihtiyaçlarını temin edeceğiz" ifadelerine yer verdi. **PeyamaKurd**

BM'den İran'a tepki: İnfazları derhal durdurun!

İran'da protestolar nedeniyle alınan idam kararlarına uluslararası toplumdaki tepkiler gelirken, bir tepki de BM'den geldi.

Birleşmiş Milletler (BM), İran'ın protestolar sırasında tutukladığı bir kişiyi idam etmesinin ardından infazların derhal durdurulması çağrısında bulundu. Basın açıklamasında bulunan BM Genel Sekreter Sözcüsü Stephane Dujarric, idam cezasına kesinlikle karşı olduklarını dile getirdi. "İran'da idam, hiçbir zaman yaşam hakkıyla örtüşmüyor"

BM Sözcüsü Dujarric açıklamasında şu sözlere yer verdi: "BM İnsan Hakları Konseyine idamların derhal durdurulması gerektiği konusunda katılıyoruz. Anladığımız kadarıyla idam, hiçbir zaman yaşam hakkıyla örtüşmüyor." İdam cezasının uygulanmasına BM'nin kesinlikle karşı olduğunu belirten Dujarric, İran'a idamları derhal durdurması çağrısında bulundu. İran Yargı Erki'ne bağlı Mizan Haber Ajansına göre, ekimde başkent Tahran'daki "Settar Han Caddesi"ndeki protestolar sırasında soğuk silahla vatandaşları tehdit ettiği ve bir güvenlik görevlisini yaraladığı iddiasıyla Devrim Mahkemesi tarafından ölüm cezasına çarptırılan Muhsin Şikari adlı gösterici bu sabah idam edildi. **PeyamaKurd**

Bağdat teyakkuza geçti

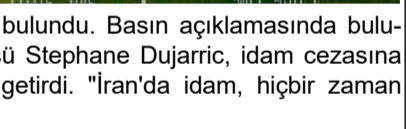
İrak'ın başkenti Bağdat'ta düzenlenebilecek olası bir gösteriye karşı güvenlik güçleri teyakkuza geçirildiğini duyurdu.

Söz konusu olaya yönelik Irak medyasında yer edinen habere göre Bağdat Operasyonlar Komutanlığı tarafından gönderilen yazıda, Kerh ve Resafe bölgelerine güvenlik güçlerinin konuşlandırılması talimatı verildi.

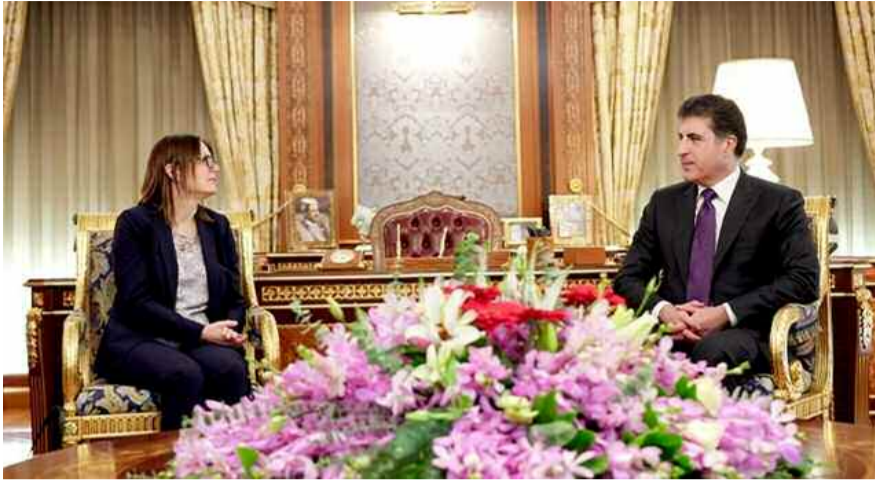
Şehirde gerçekleşecek olası bir gösteriye karşı 3 bin 600 güvenlik gücünün farklı bölgelerde önlem aldığı bildirildi.

Dün Zikar vilayetinde altyapı yetersizliği ve hizmet yoksunluğuna karşı düzenlenen gösteriye yapılan müdahale sonucu 3 kişi yaşamını yitirdi, 21 kişi de yaralandı.

Diğer yandan Irak Başbakanı Muhammed Şiya Sudani, yaşananlarla ilgili soruşturma talimatı verdi. **PeyamaKurd**

Nêçîrvan Barzanî û Balyoza Swêd Jessica Svardstrom civiyan

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, îro 6ê Kanûnê pêşwazî li Balyoza nû ya Swêdê li Iraqê Jessica Svardstrom kir û di hevdişînê de, pêwendiyên Swêdê yên bi Iraq û Herêma Kurdistanê re hatin gotûbêj kirin.

ragihand ku Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, ji bo karê wê yê nû pîrozbahî li Balyoza nû ya Swêdê ya Iraqê Jessica Svardstrom kir û piştigiriya xwe ya temam ji bo serkeftina wê nîşan da.

Di civînê de, her du aliyan li ser pêşxistina peywendiyên Swêdê digel Iraq û Herêma Kurdistanê gotûbêj kirin û tekezî li ser pêwîstiya hevkarîyên hevbeş hate kirin, bi taybetî di warên ji bo her du aliyan girîng in de. Herwiha di civînê de, rewşa navxwe ya Herêma Kurdistanê, derfetên kar û veberhênanên Swêdî li Iraqê û Herêma Kurdistanê û pêşhatên dawî yên rewşa Iraqê, şerê li dijî terorê û li ser rewşa navçeyê bi giştî hatin gotûbêj kirin. **PeyamaKurd**

Serok Barzanî wezîrê Îmar û Îskanê Bengîn Rêkanî pîroz kir

Wezîrê Îmar û Îskanê Bengîn Rêkanî di ser hesabê xwe yê medya civakî de ragihand ku bi

sedema îro di parlamentoya Iraqê de, di dengdanê de bawerîya parlamentoyê sitendiye û bûye wezîr, serokê Kurdistanê Mesûd Barzanî, Rêkanî pîroz kiriye. Rêkanî di parvekirina xwe de got:

"Serok Barzanî ferman da min ku di temamê parêzgehên Iraqê de bê ku cudahiyê bixim navbera wan, ji bo xizmeta wan, ji destê min çî were bikim."

Rêkanî got ku serok Barzanî jê re gotiye; bi xebatên xwe yên baş, divê dilxweşiya hemwelatîyan gezenec bike.

Îro bi wezîrtiya Bengîn Rêkanî re wezîrtiya Nizar Amedî jî ketibû ber dengdana parlamentoya federal ya Bexdayê û bi piraniya denga bawermendiya parlamentoyê sitendibûn. Amedî bû wezîrê hawirdorîyê ya hukumeta Bexdayê.

Niha di kabîna wezîran ya Bexdayê de 4 wezîrên Herêma Kurdistanê hene. **PeyamaKurd**

Joe Biden, banga qedexekirina çekan kir

Serokê Amerîkayê Joe Biden, di merasîma bibîranîna Qurbaniyên Tundûtûjiya Çekan a li Washingtonê bû. Biden, di axaftina xwe de bang li Kongreyê kir ku çekên nîv-otomatîk werin qedexekirin.

Di merasîma ku li Dêra St Mark hat lidarxistin di Senatorê Demokrat Chris Murphy, spasiya Biden kir ku piştigiriya wî ya "Qanûna Civakên Ewletir" a îsal bi erêkirina Kongreyê û Biden hatibû pejirandin û hin sînoran li ser firotina çekan ferz dike.

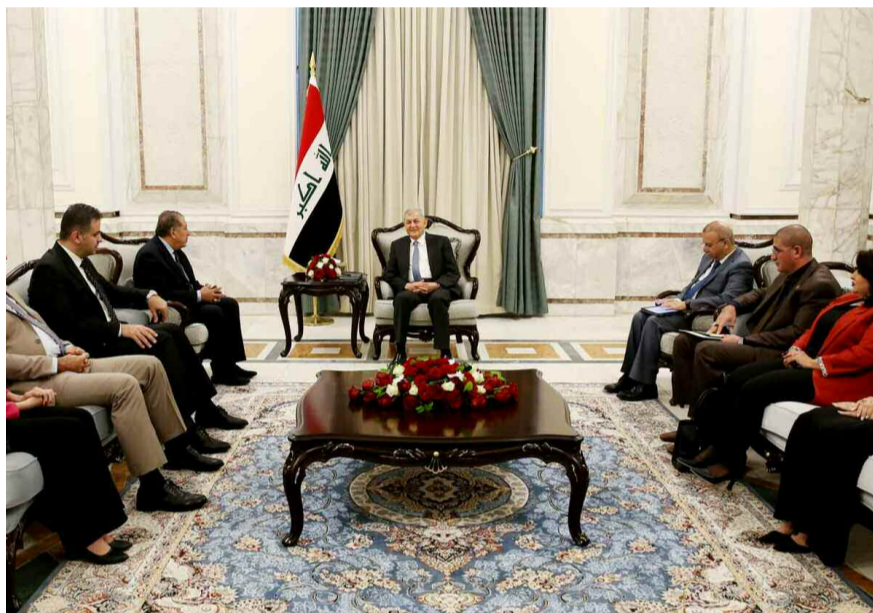
Biden jî di axaftina xwe de bal kişand ser çekên nîv-otomatîk ên ku ji bo demekê hatibûn qedexekirin û got, "Me berê jî ev yek kiribû, em dikarin dîsa bikin." Her wiha hat diyarkirin ku di bîranînê de Seroka Meclisa Nûneran Nancy Pelosi û gelek endamên Kongreyê jî amade bûn. **PeyamaKurd**

Şoreşeke yasayî di warê av, çandinî, neft û sektora veguheştinê de

Îro sêşeme Serokkomar Dr.Ebdulletîf Cemal Reşîd li Koşka Bexdayê pêşwaziya hejmarek ji endamên Komîteya Yasayî ya Parlamentoya Êraqê bi serokatiya Mihemed El-Anoz li Koşka Bexdayê kir. Li hevdişînê de birêz Serok tekez li ser wê yekê kir ku bi yasayan ,bi plan û nexşerêyekê îro pêwîstiya me bi şoreşeke yasayî di warên av, çandinî, petrolê û sektora taybet de heye, bi yasayên ku peywendiyên navendê û parêzgehan bihêztir dike, ev jî nîşan dide ku rewşa cihanê ber bi guhertinê ve diçe û divê yasayek hebe ku bi wan guhertinan re bimeşe.

Serok amaje bi wê yekê jî kir ku pirsgerêka avê giştî ye û tenê bi Êraqê ve girêdayî ye û em nikarin xwezayê kontrol bikin, lê pirsgerêk hene ku divê bi welatên cîran re bîn çareserkerin û welat tûştî wan pirsgerêkê avê nebin û pêwîstiya me bi wê heye ku qanûnek rê li bikaranîna xirab a avê bigire, amaje bi wê yekê jî kir ku pêwîstiya avakirina encûmeneke bilind a avê ku pispor û kesên ku bi karûbarên avê re eleqedar dibin, tê de bin.

Cenabê wî eşkere kir ku rola çavdêriyê ya civata nûneran ji bo

çavdêrîkirina kar û xebatan û çareser kirina hevsengiyan girîng e, bi taybetî ku her postek bo xizmetkirina gel û civakê ye û ne bi awayekî kesayetî, hizbî bê kirin.

Li hember de jî endamên Komîteya Yasayî xebatên komîtê û şopandina yasayan nixandî û tekez kirin ku hewleke cidî li gel desthilata cîbicîkar heye bo temamkirina proje yasayan.

Di derbarê pirsê avê de jî

komîteyê xwesteka xwe ya ji bo birêvebirina dosyaya avê ji Serokkomar re nîşan da, bi taybetî ku pispore di vî warî de ye ji ber ezmûna xwe.

Endamên komîteyê hêviya xwe ji bo hemahengî û peywendiyê bi Serokatiya Komarê re derbarê yasaya Encûmena Bilind a Federalî bi awayekî ku dadmendî û wekhevî di navbera Êraqîyan de pêk bîne, nîşan dan. **PUKMEDIA**

Rojavayê Kurdistanê di navbera dagîrkerî û êrişên Tirkîyê de

Ebdûlazîz Qasim

Tirkîyê, piştî destwerdana xwe ya leşkerî di Sûriyê de û dagîrkirina navçeyên berfireh ji Kurdistana Sûriyê, destwerdana di karûbarên Lîbyayê û di nakokiyên navbera Azerbaycan û Ermenistanê de û bi taybetî ji bo piştigiriya wê ya bo grûpên îslamî yên tundrew re, ketibû di îzolasyonê "dorpêçek" navneteweyî û erebî de.

Lê dîsa, piştî şerê Rûsya û

Ukraynayê, karî têkiliyên xwe careke din bi gelek welatên Erebi û Îsraîlê re dubare bike û hewl dide ku destkeftiyên zêdetir yên siyasî, leşkerî û aborî ji hevalbendên xwe yên di hevpeymanîya NATO de bistîne, nemaze piştî veqetandina peywendiyên xwe bi dewletên NATO û bi taybetî bi Amerîkayê re û ji aliyê din bi Îranê û Rûsiya re, bi taybetî di derbarê dosyaya Sûriyê de, ku Tirkîyê çendî daxwazên nû pêşkêş dike, û asta daxwazên xwe bilind û zêde dike, di hewlekê de ku destkeftên herî mezin bidest bixe bi taybetî ji bo tinekirina pirsê neteweyî ya kurdî li Rojavayê Kurdistanê, û ev yek xuya dibe ji bédengiya her yek ji Amerîka û Rûsiyayê bê li hember radestkirina herêma Efrînê bo Heyet Tehrîr El-Şam û êrişên wê yên bi dron û firokeyan li ser deverên di bin kontrola QSD de.

Goman di wê yekê de nîne, ku Tirkîyê piştî dagîrkirina navçeyên berfireh ji Rojavayê Kurdistanê, dê hewl bide her derfetekî bikarhîna ji bo timamkirina dagîrkirina hemû navçeyên din yên kurdan û jinavbirina gelê kurd û pêkanîna pirojeyên xwe yên ji bo guhertina demografîk, û niha şerê wê yê li ser navçeyên di bin kontrola QSD de, û wêrankirina jêrxaneyên aborî û sazîyên bajêrvaniyê kêmîtir ji dagîrkeriyê nîne, û helbet çî demê derfet jêre peyda bibin dê dest bi êrişên bejayî jî bike, tevî ku ev êrişên Tirkîyê yên vê dawiyê dikevin di berjewendiya rêjîma Îranê de ya ku di qeyranek mezin de derbas dibe û bêtir ji du mehan rûbirûyî şoreşek cemawerî tê, bi taybetî li Rojhelatê Kurdistanê ku roj bi roj agirê vê şoreşê geştir dibe, lewra xuya dibe ku hevahengiyek

bihêz di navbera rêjîma Tirkîyê û Îranê de heye, bi taybetî li ser pirsê neteweyî ya kurdî li seranserê Kurdistanê.

Her ji aliyê din ve, rayedarên bilind yên Tirkîyê bi awayekî rojane daxuyanên nerim didin ji bo dubarekirina têkiliyên xwe ligel rêjîma Sûriyê, lê heta niha wekî xuya dibe, ku rêjîma Sûriyê ti bersivê li hember vê daxwaza Tirkîyê nedaye, ku îro Tirkîyê dixwaze bi awayekî fermî têkiliyên xwe ligel Şamê dubare bike û bi taybetî ji bo rêbigire li pêşîya her rêkeftinekê di navbera aliyên kurdî û rêjîma Sûriyê de.

Li hember hewldanên Tirkîyê yên berdewam ji bo dagîrkirina tevaya Rojavayê Kurdistanê, pêdivî bi siyasetek kurdî ya aqilmendî heye, bo xwendinek nû heye dîr ji kêşeyên desthilatdariyê yên di navbera rêjîm û opozîsyona Sûrî de, bi taybetî

ku opozîsyona Sûrî bi ti awayekî baştir ji rêjîma Sûriyê nîne, heta radeyekî ku şofînzîmîr e jî, nemaze wekî xuyaye ku rêjîma Sûriyê dê bi piştigiriya Rûsiya heta demekî nediyar wê bimîne, lewra miletê me yê kurd pêdivî bi bereyek niştîmanî ya kurdî heye û têde hemû aliyên siyasî, leşkerî, civakî, rewşenbîrî û zanistî cihê xwe bigirin ji bo rê bigirin li hember pirojeyên dewletên dagîrkerên Kurdistanê û bi taybetî piştî xweragîrî û berdewamiya şoreşa Rojhelatê Kurdistanê tevî serkurtkariya rêjîma Îranê û tawanên wê yên hovane li dijî gelê kurd, lê vê şoreşê tirsek mezin xistiye di dilê dagîrkeran de bi taybetî di dilê herdu rêjîmên dagîrker Tirkîyê û Îranê de, û helbet serkeftina vê şoreşê dê trazûyên berjewendiyan yên herêmî û navdewletî biguherîne û divê Kurd sudekî jê werbigirin.

Nêçîrvan Barzanî, pêşwaziya Balyozê Giştî yê Hollandê kir

Serokê Herêma Kurdistanê Nêçîrvan Barzanî, Balyozê Giştî yê Hollandê yê Hewlêrê qebûl kir. Li gorî agahiyên li ser naveroka hevdîtînê hatin ragihandin, li ser mijarên siyasî yên giştî û herêmi gûf-tugo hatine kirin.

Li gorî agahiyên hatin ragihandin, Nêçîrvan Barzanî îro pêşwaziya Balyozê Giştî yê Hollandê yê Hewlêrê Jaco Beerends û şanda ligel wî kiriye.

Di agahiyên hatin parvekirin de hat ragihandin ku Nêçîrvan Barzanî pîrozbahî li erka nû ya Jaco Beerends kiriye û di kar û barên wî de jê re serkeftin xwestiye.

Hat zanîn ku di hevdîtînê de li ser mijarên qada çandiniyê û pêşvebirina pêwendiyên dualî nirxandin hatine kirin. Her wiha hat diyarkirin ku Nêçîrvan Barzanî ji bo piştigirîya hikûmeta Hollandê ya ji bo têkoşîna li dijî rêxistina terorî ya ÎŞÎDê jî spasîyên xwe pêşkêş kiriye. **PeyamaKurd**

Herêma Kurdistanê, bang li cîranan kir: Bi ferasetê çareser bikin

Wezîrê Karên Navxweyî Rêber Ehmed, di merasîma avadaniya navçeya Sîdekanê de axivî û di axaftina xwe de bal kişand ser rewşa ewlehiya Herêma Kurdistanê. Wezîr Ehmed bang li cîranên Herêma Kurdistanê kir ku pirsirêkan bi ferasetê çareser bikin.

Rêber Ehmed, diyar kir ku ew her dem alîgirên aramî û îstîqrarê ne û ew ê destûra ku Herêma Kurdistanê ji bo aliyên bibe gef, nedin. Wezîr bi berdeyamî

got, “Gelê me, ne parçeyê van pirsirêkan e. Em ji wan jî dixwazin ku pirsirêkan xwe li ser axên me nîqaş nekin. Em ê tu car destûrê nedin ku Herêma Kurdistanê ji bo aliyên bibe metirsî. Di heman demê de ji welatên cîran daxwaza me ew e ku alîkariya Hikûmeta Herêma Kurdistanê bikin ku pirsirêkan xwe bi rêya dan û standin û ferasetê çareser bikin. Em wekî hikûmet, ligel welatên cîran di nav kar û xebatan de ne ku car din aramî pêk were. Her wiha ji bo ku deriyê sînorê Sîdekanê jî were vekirin û xelkê herêmê ji vî sîdê werbigire, me xebatên cidî kirine.” Navçeya Sîdekanê ya ku ser bi sînoren Hewlêrê ve ye, xwedî 30 hezar serjimêr e û ji aliyê fermî ve bû navçeya 5emîn a Îdareya Serbixwe ya Soranê. **PeyamaKurd**

PDK hinek kesan ji bo wezîfên girîng yên hukûmet û parlamentoyê tayîn kir

Partiya Demokrata Kurdistanê piştî kongreya xwe ya 14 em kir, ji bo wezîfeyên di hukûmeta Herêma Kurdistanê û Parlamentoya Kurdistanê de hinek kesan erkdar kir. Di bîrîya PDK ê de hebû ku kesên ji bo endamtiya polîtîburoya PDK ê hatine bijartin wê di hukûmet û parlamentoyê de kar nekin. Li gor vî bîrîya partiyê kesên ku wezîfeyên nû dane wan wehaye:

Zana Mela Xalid- Cîgirê serokê parlamentoya Kurdistanê

Ahmed Kanî – Wezîrê Ol û karên olî
Rebwar Babkeyî – Serokê grûba PDK ê ya parlamentoya Kurdistanê

Abdulxaliq Babûrî – Cîgirê wezîrê Pêşmerge
Arî Nanekelî û Çiya Herkî – Cîgirên serokê şaxa PDK ê ya Hewlêrê

Her weha di guherîn di rêvebiriyên şax û leqên partiyê de yê Sileymaniye, Germiyan, Nînova, Şêxan, Akre û Duhokê de hat kirin. **peyamakurd.com**

Mesrûr Barzanî: Li dîrokê binêrin çandiniyê li vî herêmê derketiye holê, lê...

Serokwezîrê Hikûmeta Herêma Kurdistanê Mesrûr Barzanî diyar kir, wan pêngav ji bo Herêma Kurdistanê bi sektora çandiniyê xwedan jêrxaneyê aborî ya bihêz be, avêtine.

Serokwezîr Mesrûr Barzanî di vîdyoya xwe de derbarê piştigirîya ji cotkaran re hatiyê kirin û berhemen hinardekirî de agahî da.

Serokwezîr da zanîn, dema dît cotkar nikarin berhemen xwe bifiroşin gelekî xemgîn bûye û wiha got: “Me dît Xwedê serweteke mezin daye me û mixabin bi qasî tê xwestin me nekarî sîdê jê bistînin. Ji ber wê jî min di dest-pêkê ve tekez kir pêwîst e em di warê çandiniyê de dest bi hilberînê bikin û alîkariya cotkaran bikin. Divê em vî serweta netewî bigihînin asteke wisa ku di pêşketina welat de pîrbûn û dahata Herêma Kurdistanê zêde bike. Ji bo vî jî me hewl da cotkar razî bibin. Weke hikûmet polîtîkayê ku wê berhema cotkar bikire û zêdeyî hinarde bike, me şopand. Bi vî awayî berhemen çandiniyê yê ku li Herêma Kurdistanê tîl hilberandin, wê jêrxaneyê aborî ya bihêztir peyda bike.”

Serokwezîr Mesrûr Barzanî eşkere kir: “Li dîrokê binêrin, çandiniyê li vî herêmê derketiye holê, lê gelek faktor di dîroka nêzik a Herêma Kurdistanê de nehîştin ku çandiniyê pêş bikeve.”

“Berê, derxistina Kurdistanê ji qadan, nekarîna wan bi xwe biryarê bide, tenê wê bibe sedem ku çavê xwe bidin destê hikûmetê dagirker; Polîtîkayê navendî ya hilweşandina gundan û avakirina kampan hebû. Ev yek ji wan faktorên sereke bû ku zêde dide sektora çandiniyê. Piştî vî yekê tu siyasetek ji bo geşepêdana li ser bîngeha çandiniyê li Herêma Kurdistanê nehat şopandin. Di kabîneya xwe de em pê hesiyên ku Xwedayê mezin serwetiyê bêdawî daye gelê me û ji bo pêşxistina çandiniyê di serî de divê em alîkariya cotkarên xwe bikin. Bi vî awayî wê berhemen çandiniyê ne tenê ji bo cotkaran bibe çavkaniya dahatê, di heman demê de ji bo zêdekirina

dahatê li seranserê Kurdistanê wê piştigiriyê bîngehîna bide hikûmetê.”

Serokwezîr diyar kir, ew weke hikûmet polîtîkaya cihêrangirina dahata xwe dimeşînin û wiha devam kir:

“Siyaseta me cudakirina dahatan e. Yek ji wan çandiniyê ye. Herwiha beşên din ên wekî tûrîzm û pişesaziya jî hene. Me girîngî daye van jî, lê çandiniyê ji bo her welatê bîngeha aborîyê xurt e. Axa me bi bereket heye, lê bi rêk û pêk nehatiye îstîsmarkirin. Ger sektora çandiniyê pêş bikeve, bêguman wê mîsoger bibe ku sektorê din jî pêş bikevin. Pêşxistina sektora çandiniyê wê bibe sedem a afirandina xetên karsaziya yê cuda. **PeyamaKurd**

Li Dirbêsiyê û Qamişlo bi hezaran kes li dijî tecrîdê meşyan

Bi mebesta protestokirina tecrîda girankirî ya li ser Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan, bi hezaran kes li Dirbêsiyê û Qamişlo meşyan.

Bi mebesta protestokirina tecrîda girankirî ya li ser Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan, bi hezaran kes li Dirbêsiyê û Qamişlo meşyan.

Bi sedan jinên ji navçeyê û endamên sazîyan ji pêşiya navenda Tevera Ciwanên Şoreşger ên Sûriyê dest bi xwepêşandê kir. Beşdaran wêneyên Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan, alên Kongra Star bilind kirin û bi dirûşmeyan berxwedana Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan a li Îmraliyê silav kirin û sîwên dewleta Tirk şermezar kirin.

Li Çarxerêya Gardînya xwepêşandan veguherî mîfîngê. Endama Kongra Star a navçeyê Hocîn Hêrez axivî û destnîşan kir ku jinên herêmê li dijî tecrîda li ser Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan di nava çalakîyan de ne. Hocîn got ku êrîşên dewleta Tirk a dagirker bi erêkirina hêzên navneteweyî tîl kirin û tecrîda li ser Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan li dijî tevahî gel û bi taybet jinan e.

Hacîn diyar kir ku divê gelê herêmê destkeftiyên bi saya fedakariyên şehîdan hatine bidestxistin biparêzin, li hember êrîşan û şerê taybet li kêleka hêzên leşkerî yê parastina herêmê dîkin bin.

Mîfîng bi dirûşmeyên silavkirina berxwedana Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan bi dawî bû.

Ji bo şermezarkirina tecrîda li ser Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan Tevera Ciwanên Şoreşger a Sûriyê li Qamişlo xwepêşandanek li dar xist.

Ciwanan di meşê de bang li CPTê kir ku erkên xwe li hember Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan bîne cih. Bi sedan ciwan, pêkhateyên bajêr, nûnerên partîyan û gaziyên şer tev li xwepêşandanê bûn.

Meş ji Çerxerêya El Sewami ya li taxa Enteriye ya rojhilatê Qamişlo dest pê kir. Beşdaran wêneyên Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan, alên PKK'ê, Tevera Ciwanên Şoreşger a Sûriyê hildan.

Meş li Çerxerêya Efrîn a li rojhilatê bajêr rawestiya û veguherî çalakîyê protestoyî. Di çalakîyê de endamê rêveberîya Tevera Ciwanên Şoreşger a Sûriyê Şîrhat Ehmed axivî û tecrîda li ser Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan û helwesta CPTê şermezar kir. Ehmed wiha domand: “Gelek meh derbas bûn û em tiştê li ser tenduristiya Rêberê xwe nizanin. Hemwextî wê, êrîşên dewleta Tirk a dagirker ên li dijî herêmê zêde bûn. Ev îsbat dîke ku tecrîd bi êrîşan ve girêdayî ye û di çarçoveya siyasatê qirker ên li dijî gelan de pêk tên.”

Ehmed destnîşan kir ku dewleta Tirk a dagirker ji tecrîdê armanc dîke Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan ji gel dîr bixe diyar kir ku her çiqas dewleta Tirk a dagirker hewl bide lê bi ser nakeve û got: “Em dev ji fikrê wî

bernadin. Heta bidawîkirina tecrîdê û pêkanîna azadiya fizîkî ya Rêber Apo, em ê têkoşîna xwe berdeyamî bikin.”

Piştê endama Yekîtîya Jinên Ciwan Ronahî Hisên axivî û got: “Dewleta Tirk difikire ku şer wê me ji têkoşîna ji bo Rêbertiyê dîr bixe û em ê çalakîyên xwe rawestînin. Lê bila bizane ku wê dengê me li her derê be.” Ronahî soza berdeyamîkirina têkoşîna heta pêkanîna azadiya fizîkî ya Ocalan da û wiha domand: “Bila dijmin bizane ku gel PKK ye û PKK gel e û wê çalakîyên me her roj li her derê hebin.”

Di dawiyê de Ronahî bang li azadîxwazan û gelan kir ku ji bo bidawîkirina tecrîdê û pêkanîna azadiya fizîkî ya Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan seferberiya giştî ragihînin. **anfkurdi.com**

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Aa

av

Ev çiyê? Ev **ave**.
Bu nêdir? Bu sudur.
Что это? Это вода.
What is it? It is water.

diran

Ev çiyê? Ev **dirane**.
Bu nêdir? Bu dişdir.
Что это? Это зуб.
What is it? It is a tooth.

agir

Ev çiyê? Ev **agire**.
Bu nêdir? Bu oddur.
Что это? Это огонь..
What is it? It is fire.

mar

Ev çiyê? Ev **mare**.
Bu nêdir? Bu ilandır.
Что это? Это змея..
What is it? It is a snake.

Bb

bizin

Ev çiyê? Ev **bizine**.
Bu nêdir? Bu keçidir.
Что это? Это коза.
What is it? It is goat.

balon

Ev çiyê? Ev **balone**.
Bu nêdir? Bu şardır.
Что это? Это шар.
What is it? It is a balon.

bacan

Ev çiyê? Ev **bacane**.
Bu nêdir? Bu pomidordur.
Что это? Это помидор.
What is it? It is a tomato.

otomobil

Ev çiyê? Ev **otomobile**.
Bu nêdir? Bu maşındır.
Что это? Это машина.
What is it? It is a car.

Cc

taC

Ev çiyê? Ev **taCe**.
Bu nêdir? Bu tacdır.
Что это? Это корона.
What is it? It is a crown.

canî

Ev çiyê? Ev **Canie**.
Bu nêdir? Bu daydır.
Что это? Это жеребенок.
What is it? It is a horse.

cûcîk

Ev çiyê# Ev **Cûcike**.
Bu nêdir? Bu cücədir.
Что это? Это цыплёнок.
What is it? It is a chicken.

finCan

Ev çiyê# Ev **finCane**.
Bu nêdir? Bu fincandır.
Что это? Это чашка.
What is it? It is a cup.

Çç

çav

Ev çiyê? Ev **çave**.
Bu nêdir? Bu gözür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

çêlek

Ev çiyê? Ev **çêleke**.
Bu nêdir? Bu inəkdir.
Что это? Это корова.
What is it? It is cow.

Dd

defter

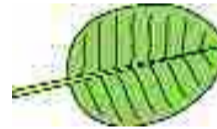
Ev çiyê? Ev **dəftere**.
Bu nêdir? Bu dəftərdır.
Что это? Это тетрадь.
What is it? It is a copybook.

dar

Ev çiyê? Ev **dare**.
Bu nêdir? Bu ağacdır.
Что это? Это дерево.
What is it? It is a tree.

Ee

belg

Ev çiyê? Ev **belge**.
Bu nêdir? Bu yapraqdır.
Что это? Это лист.
What is it? It is a leaf.

elok

Ev çiyê? Ev **eloke**.
Bu nêdir? Bu hinduşqadır.
Что это? Это индюк.
What is it? It is a turkey.

çaynîk

Ev çiyê? Ev **çaynîke**.
Bu nêdir? Bu çaynıkdır.
Что это? Это чайник.
What is it? It is a teapot.

çakûç

Ev çiyê? Ev **çakûçe**.
Bu nêdir? Bu çəkicdir.
Что это? Это молоток.
What is it? It is hammer.

dest

Ev çiyê? Ev **deste**.
Bu nêdir? Bu əldır.
Что это? Это ладонь.
What is it? It is a hand.

dil

Ev çiyê? Ev **dile**.
Bu nêdir? Bu ürəkdır.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

ker

Ev çiyê? Ev **kere**.
Bu nêdir? Bu ulaqdır.
Что это? Это осёл.
What is it? It is a donkey.

zebeş

Ev çiyê? Ev **zebeşe**.
Bu nêdir? Bu qarızdır.
Что это? Это арбуз..
What is it? It is a water melon.

Êê

êleg

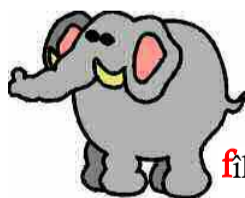
Ev çiyê? Ev **êlege**.
Bu nêdir? Bu jiletđır.
Что это? Это жилет.
What is it? It is a jumper.

hêk

Ev çiyê? Ev **hêke**.
Bu nêdir? Bu yumurtadır.
Что это? Это яйцо.
What is it? It is an egg.

Ff

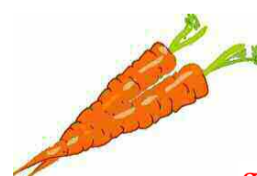
fîl

Ev çiyê? Ev **fîle**.
Bu nêdir? Bu fildir.
Что это? Это слон.
What is it? It is an elephant.

fîrok

Ev çiyê? Ev **fîroke**.
Bu nêdir? Bu təyyarəđır.
Что это? Это самолёт.
What is it? It is a plane.

gizêr

Ev çiyê? Ev **gizêre**.
Bu nêdir? Bu kökdür.
Что это? Это морковь.
What is it? It is a carrot.

gêzî

Ev çiyê? Ev **gêziye**.
Bu nêdir? Bu süpürgəđır.
Что это? Это веник.
What is it? It is a broom.

pê

Ev çiyê? Ev **pêye**.
Bu nêdir? Bu ayaqdır.
Что это? Это пятка.
What is it? It is a heel.

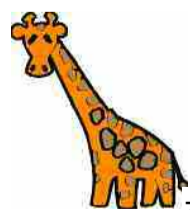
kêr

Ev çiyê? Ev **kêre**.
Bu nêdir? Bu bıçaqdır.
Что это? Это нож.
What is it? It is a knife.

fînd

Ev çiyê? Ev **fînde**.
Bu nêdir? Bu şamdır.
Что это? Это свеча.
What is it? It is a candle.

zerafe

Ev çiyê? Ev **zerafeye**.
Bu nêdir? Bu zürafəđır.
Что это? Это жираф.
What is it? It is a giraffe.

gore

Ev çiyê? Ev **goreye**.
Bu nêdir? Bu corabdır.
Что это? Это носки.
What is it? It is a stocking.

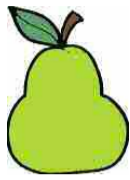

guh

Ev çiyê? Ev **guhe**.
Bu nêdir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо..
What is it? It is an ear.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Hh

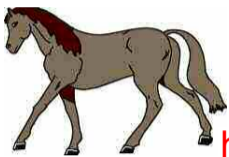
hirmê

hirç

Ev çîye? Ev hirmêye.
Bu nêdir? Bu armuddur.
Что это? Это груша.
What is it? It is a pear.

Ev çîye? Ev hirçe.
Bu nêdir? Bu ayıdır.
Что это? Это медведь.
What is it? It is a bear.

hesp

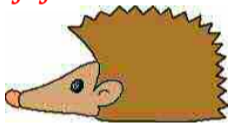
hêştir

Ev çîye? Ev hespe.
Bu nêdir? Bu atdır.
Что это? Это лошадь.
What is it? It is a horse.

Ev çîye? Ev hêştire.
Bu nêdir? Bu dèvdîr.
Что это? Это верблюд.
What is it? It is a camel.

Jj

jûjî

Ev çîye? Ev jûjiye.
Bu nêdir? Bu kirpidîr.
Что это? Это ёжик.
What is it? It is a hedgehog.

roj

Ev çîye? Ev roje.
Bu nêdir? Bu günəşdir.
Что это? Это солнце.
What is it? It is the sun.

rojname

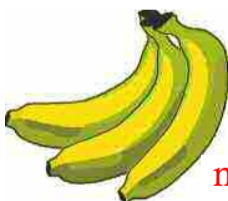

kevjal

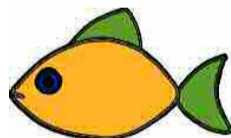
Ev çîye? Ev rojnameye.
Bu nêdir? Bu qəzetdir.
Что это? Это газета.
What is it? It is a newspaper.

Ev çîye? Ev kevjale.
Bu nêdir? Bu xərcəngdir.
Что это? Это краб.
What is it? It is a crayfish.

Mm

mûz

masî

Ev çîye? Ev mûze.
Bu nêdir? Bu banandır.
Что это? Это банан.
What is it? It is a banana.

Ev çîye? Ev masîye.
Bu nêdir? Bu balıqdır.
Что это? Это рыба.
What is it? It is fish.

gamêş

meymûn

Ev çîye? Ev gamêşe.
Bu nêdir? Bu samışdır.
Что это? Это буйвол.
What is it? It is a buffalo.

Ev çîye? Ev meymûne.
Bu nêdir? Bu meymundur.
Что это? Это обезьяна.
What is it? It is a monkey.

li

dil

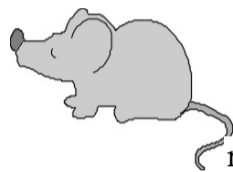
lepik

Ev çîye? Ev dile.
Bu nêdir? Bu ürəkdir.
Что это? Это сердце.
What is it? It is a heart.

Ev çîye? Ev lepîke.
Bu nêdir? Bu əlcəkdir.
Что это? Это перчатки.
What is it? It is gloves.

ling

mişk

Ev çîye? Ev linge.
Bu nêdir? Bu qıçdır.
Что это? Это нога.
What is it? It is a leg.

Ev çîye? Ev mişke.
Bu nêdir? Bu siçandır.
Что это? Это мышь.
What is it? It is a mouse.

îî

dîk

îsot

Ev çîye? Ev dîke.
Bu nêdir? Bu xoruzdur.
Что это? Это петух.
What is it? It is a cock.

Ev çîye? Ev îsote.
Bu nêdir? Bu bibardır.
Что это? Это перец.
What is it? It is a pepper.

gustîl

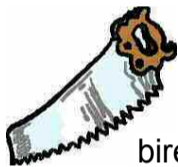

keştî

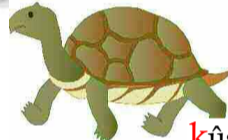
Ev çîye? Ev gustîle.
Bu nêdir? Bu üzükdür.
Что это? Это кольцо.
What is it? It is a ring.

Ev çîye? Ev keştîye.
Bu nêdir? Bu gəmidir.
Что это? Это пароход.
What is it? It is a ship.

Kk

birek

kûsî

Ev çîye? Ev bireke.
Bu nêdir? Bu mişardır.
Что это? Это пила.
What is it? It is a saw.

Ev çîye? Ev kûsiye.
Bu nêdir? Bu bağadır.
Что это? Это черепаха.
What is it? It is a tortoise.

kund

kevçî

Ev çîye? Ev kunde.
Bu nêdir? Bu bayquşdur.
Что это? Это сова.
What is it? It is an owl.

Ev çîye? Ev kevçîye.
Bu nêdir? Bu qaşığıdır.
Что это? Это ложка.
What is it? It is a spoon.

lêv

lîmon

Ev çîye? Ev lêve.
Bu nêdir? Bu dodaqdır.
Что это? Это губы.
What is it? It is a lip.

Ev çîye? Ev lîmone.
Bu nêdir? Bu limondur.
Что это? Это лимон.
What is it? It is a lemon.

xezal

kûlî

Ev çîye? Ev xezale.
Bu nêdir? Bu seyrandır.
Что это? Это джейран.
What is it? It is a deer.

Ev çîye? Ev kûliye.
Bu nêdir? Bu çəyirtkədir.
Что это? Это саранча.
What is it? It is a grasshopper.

Nn

nan

trên

Ev çîye? Ev nane.
Bu nêdir? Bu çörəkdir.
Что это? Это хлеб.
What is it? It is bread.

Ev çîye? Ev trêne.
Bu nêdir? Bu qatardır.
Что это? Это поезд.
What is it? It is a train.

hûrbivîn

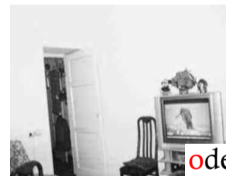

reng

Ev çîye? Ev hûrbivîne.
Bu nêdir? Bu zərrəbındır.
Что это? Это лупа.
What is it? It is a magnifying-glass.

Ev çîye? Ev reñge.
Bu nêdir? Bu boyadır.
Что это? Это краска.
What is it? It is a colour.

Oo

ode

otobûs

Ev çîye? Ev Odeye.
Bu nêdir? Bu otaqdır.
Что это? Это комната.
What is it? It is a room.

Ev çîye? Ev Otobûse.
Bu nêdir? Bu avtobusdur.
Что это? Это автобус.
What is it? It is a bus.

sol

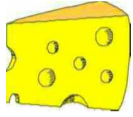
top

Ev çîye? Ev sole.
Bu nêdir? Bu ayaqqabıdır.
Что это? Это обувь.
What is it? It is a shoe.

Ev çîye? Ev tOpe.
Bu nêdir? Bu topdur.
Что это? Это мяч.
What is it? It is a ball.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBA-ALFABÊYA BI FERHENG

Pp

penîr

Ev çiyê? Ev penîre.
Bu nêdir? Bu pendirdir.
Что это? Это сыр.
What is it? It is a cheese.

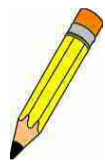
pîvaz

Ev çiyê? Ev pîvaze.
Bu nêdir? Bu soğandır.
Что это? Это лук.
What is it? It is an onion.

perçemek

Ev çiyê? Ev perçemeke.
Bu nêdir? Bu yarasadır.
Что это? Это летучая мышь.
What is it? It is a bat.

pênûs

Ev çiyê? Ev pênûse.
Bu nêdir? Bu qələmdir.
Что это? Это карандаш.
What is it? It is a pencil.

Qq

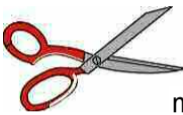

beq

Ev çiyê? Ev beqe.
Bu nêdir? Bu qurbağadır.
Что это? Это лягушка.
What is it? It is a frog.

Ev çiyê? Ev qaze.
Bu nêdir? Bu qazdır.
Что это? Это гусь.
What is it? It is a goose.

meqes

Ev çiyê? Ev meqese.
Bu nêdir? Bu qaçıdır.
Что это? Это ножницы.
What is it? It is a scissors.

portqal

Ev çiyê? Ev portqale.
Bu nêdir? Bu portağaldır.
Что это? Это апельсин.
What is it? It is an orange.

Rr

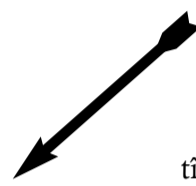
şêr

Ev çiyê? Ev şêre.
Bu nêdir? Bu şirdir.
Что это? Это лев.
What is it? It is a lion.

kêwrîşk

Ev çiyê? Ev kêwrîške.
Bu nêdir? Bu dovşandır.
Что это? Это заяц.
What is it? It is a rabbit.

tîr

Ev çiyê? Ev tîre.
Bu nêdir? Bu oxdur.
Что это? Это стрела.
What is it? It is an arrow.

rovî

Ev çiyê? Ev roviye.
Bu nêdir? Bu tülküdür.
Что это? Это лиса.
What is it? It is a fox.

Ss

sêv

Ev çiyê? Ev sêve.
Bu nêdir? Bu almadır.
Что это? Это яблоко.
What is it? It is an apple.

stêrk

Ev çiyê? Ev stêrke.
Bu nêdir? Bu ulduzdur.
Что это? Это звезды.
What is it? It is a star.

şûr

Ev çiyê? Ev şûre.
Bu nêdir? Bu qilıncdır.
Что это? Это меч.
What is it? It is a sword.

şeh

Ev çiyê? Ev şeye.
Bu nêdir? Bu daraqdır.
Что это? Это гребешок.
What is it? It is a comb.

Tt

tiîr

Ev çiyê? Ev tiriye.
Bu nêdir? Bu üzümdür.
Что это? Это виноград.
What is it? It is a grape.

tûtî

Ev çiyê? Ev tûtiye.
Bu nêdir? Bu tutuquşudur.
Что это? Это попугай.
What is it? It is a parrot.

se

Ev çiyê? Ev seye.
Bu nêdir? Bu itdir.
Что это? Это собака.
What is it? It is a dog.

sêvik

Ev çiyê? Ev sêvike.
Bu nêdir? Bu kartofdur.
Что это? Это картофель.
What is it? It is a potato.

şîr

Ev çiyê? Ev şîre.
Bu nêdir? Bu süddür.
Что это? Это молоко.
What is it? It is a milk.

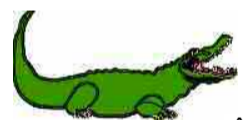
şûşe

Ev çiyê? Ev şûşeye.
Bu nêdir? Bu şüşədir.
Что это? Это стекло.
What is it? It is a glasses.

pirtûk

Ev çiyê? Ev pirtûke.
Bu nêdir? Bu kitabdır.
Что это? Это книга.
What is it? It is a book.

tîmsah

Ev çiyê? Ev tîmsahe.
Bu nêdir? Bu tîmsahdır.
Что это? Это крокодил.
What is it? It is a crocodile.

Uu

utî

Ev çiyê? Ev utiye.
Bu nêdir? Bu ütüdür.
Что это? Это утюг.
What is it? It is an iron.

guh

Ev çiyê? Ev guhe.
Bu nêdir? Bu qulaqdır.
Что это? Это ухо.
What is it? It is an ear.

Ûû

bilûr

Ev çiyê? Ev bilûre.
Bu nêdir? Bu tütëkdir.
Что это? Это свирель.
What is it? It is a pipe.

brûsk

Ev çiyê? Ev brûske.
Bu nêdir? Bu ıldırımđır.
Что это? Это молния.
What is it? It is a lightning.

Vv

çav

Ev çiyê? Ev çave.
Bu nêdir? Bu gözđür.
Что это? Это глаз.
What is it? It is an eye.

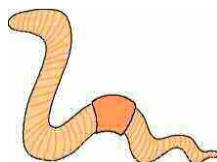
keVok

Ev çiyê? Ev keVoke.
Bu nêdir? Bu göyörçindir.
Что это? Это голубь.
What is it? It is a pigeon.

gul

Ev çiyê? Ev gule.
Bu nêdir? Bu güldür.
Что это? Это цветы.
What is it? It is a flower.

kurm

Ev çiyê? Ev kurme.
Bu nêdir? Bu qurđđur.
Что это? Это червяк.
What is it? It is a worm.

çûk

Ev çiyê? Ev çûke.
Bu nêdir? Bu quşđur.
Что это? Это птица.
What is it? It is a sparrow.

dupişk

Ev çiyê? Ev dupişke.
Bu nêdir? Bu eqrëbđir.
Что это? Это скорпион.
What is it? It is a skorpion.

biVir

Ev çiyê? Ev biVire.
Bu nêdir? Bu baltadır.
Что это? Это топор.
What is it? It is an axe.

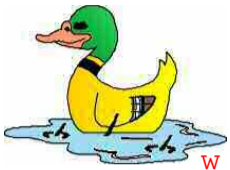

berçavik

Ev çiyê? Ev berçavike.
Bu nêdir? Bu eynëkdir.
Что это? Это очки.
What is it? It is glasses.

LÜĞƏTLİ ƏLİFBƏ-ALFABÊYA BI FERHENG

Ww

w erdek

Ev çîye? Ev werdeke.
Bu nêdir? Bu ökdêkdir.
Что это? Это утка
What is it? It is a duck.

wêne

Ev çîye? Ev wêneye.
Bu nêdir? Bu şêkildir.
Что это? Это картина
What is it? It is a map.

ew r

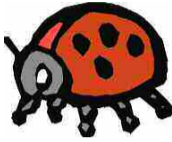
Ev çîye? Ev ewre.
Bu nêdir? Bu buluddur.
Что это? Это туча.
What is it? It is a cloud.

kew

Ev çîye? Ev kewe.
Bu nêdir? Bu kêklickdir.
Что это? Это цесарка
What is it? It is a partridge.

Xx

xalxalok

Ev çîye? Ev xalxaloke.
Bu nêdir? Bu arabüzendîr.
Что это?
Это божья коровка.
What is it? It is a lady-bird.

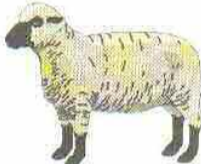
xanî

Ev çîye? Ev xanîye.
Bu nêdir? Bu evdir.
Что это? Это дом.
What is it? It is a home.

xaç

Ev çîye? Ev xaç e.
Bu nêdir? Bu xaçdır.
Что это? Это крест.
What is it? It is a cross.

berx

Ev çîye? Ev berxe.
Bu nêdir? Bu quzudur.
Что это? Это баран.
What is it? It is a sheep.

Yy

xîyar

Ev çîye? Ev xîyare.
Bu nêdir? Bu xiyardır.
Что это? Это огурец.
What is it?
It is a cucumber.

heyve

Ev çîye? Ev heyve.
Bu nêdir? Bu aydır.
Что это? Это луна.
What is it? It is a moon.

1

yek

Ev çîye? Ev yeke.
Bu nêdir? Bu birdir.
Что это? Это единица.
What is it? It is a one.

çiya

Ev çîye? Ev çiyaye.
Bu nêdir? Bu dağdır.
Что это? Это горы.
What is it? It is a mountain.

Zz

ziman

Ev çîye? Ev zimane.
Bu nêdir? Bu dildir.
Что это? Это язык.
What is it? It is a tongue.

zengil

Ev çîye? Ev zengile.
Bu nêdir? Bu zengdir.
Что это? Это звонок.
What is it? It is a bell.

zerik

Ev çîye? Ev zerike.
Bu nêdir? Bu vedrêdir.
Что это? Это ведро.
What is it? It is a bucket.

derzi

Ev çîye? Ev derziye.
Bu nêdir? Bu iynêdir.
Что это? Это игла.
What is it? It is a needle.

ALFABÊ

N b/s	KURDÎ		Azerî	DİKARÎ BIXWÎNÎ
	ya bi tîpên latinî	ya bi tîpên kirilî	Latinî	
1	Aa	Aa	Aa	Artêş, armanc, av, agir, azadî, adar, azerî, aram, artêş,
2	Bb	Бб	Bb	Bazîd, beran, berf, Baran, ba, bahoz, berbang, bedew, berx
3	Cc	Цц	Cc	Cûdî, cêr, ceş, Decle, Cefer, Cemîl, cêv, Cello,
4	Çç	Чч	Çç	Çekdar, çem, çar, çepik, çav, çeleng, çil,
5	Dd	Дд	Dd	Dayîk, dewr, dar, dest, Dara, dû, deh, defter, don, dîwar, dinê
6	Êê	Ее	Ee	Êlnûr, êvar, êzîng, êş, êlek, Êldar,
7	Ee	Яя	Əə	Enî, ewr, erê, Ewreman, Elî, elek, Elegez, Erzurum,
8	Ff	Фф	Ff	Ferat, frtone, Fariz, fil, fûtbol, Ferman, Firat, Fatma
9	Gg	Гг	Gg	Gerîlla, Gebar, genim, gellî, germ, golig, gore, goh
10	Hh	Нн	Hh	Hewlêr, havîn, hirç hêsir, hewar, havîn, hurmê, hesp
11	Îî	Ии	Ii	Îsal, îni, bîr, pîr, sîr, Îdrîs, Îsa, îcar, valî, Îbrahîm, Îran
12	Ii	Ьь	Ii	Kirin, birin, firîn, kirîn, Miraz, mirin, minminîk,
13	Jj	Жж	Jj	Jîyan, jûjî, Nûjîn, jor, jêr, jehr, jale, jajik, Janna,
14	Kk	Кк	Kk	Kurdistan, karker, kevan, Kemal, Kerkuk, Kerem, kelem
15	Ll	Лл	Ll	Lûr, legleg, gul, bilbil, dil, Laliş, Lêyla, lazim, lempe, limon
16	Mm	Мм	Mm	Mîdîa, merd, mêr, mêvan, masî, meş, Misir,
17	Nn	Нн	Nn	Nan, nêrî, nig, Nîva, nevî, ner, nav, nas, hinar, Hesên,
18	Oo	Оо	Oo	Osê, Oskan, dor, sor, Oric, ode, orxan, Oslo, Duhok
19	Pp	Пп	Pp	Par, piling, pîr, pola, pis, Paşa, Perîşan, pitî, petek, perçe
20	Qq	Qq	-	Quling, qawe, qîr, qelem, qaîş, qat, qeysî, Qasim, qesir, qend
21	Rr	Рр	Rr	Ro, Rostem, zer, ber, gerîlla, reş, ru, rast, ram, aram, zirav
22	Ss	Сс	Ss	Serok, Sîpan, Sencar, sêv, sor, sût, serî, saz, serbaz, Sefer, sê
23	Şş	Шш	Şş	Şoreş, şev, şe, şene, şêr, şûr, şapik, şalik, şirîn, sekir, şewaq
24	Tt	Тт	Tt	Tîr, tîrêj, tam, tas, tî, tendûr, Temam, temaşe, tîfing, top,
25	Ûû	Уу	Uu	Kûr û dûr, pênuş, hûr, şûr, nûr, bûyîn, çûyîn, bûyar
26	Ûu	Юю	Ûü	Gul, sur, dudu, guh, buhur, kurd, Kurdistan, guhdar, nuh
27	Vv	Вв	Vv	Vala, vrvêşî, vira, vîalî, av, valî, vajî, Vagîf, Van, vala, eva
28	Ww	Ww	-	War, welat, Weçîh, weşandin, Xwedê, Wezîr, Wekîl, walî
29	Xx	Хх	Xx	Xiyal, xewn, xanî, xurtî, Xelîl, xalo, xatî, Xalid, xaç, xêr, xas
30	Yy	Йй	Yy	Yasin, Yusif, Yagub, Yasemen, yeqîn, Yehya, yarmarka
31	Zz	Зз	Zz	Zozan, zer, zêr, zor, zengil, zend, zîv, zelal, Zîver, zêytûn

Канада расширила санкционные списки по Ирану

Власти Канады добавили в санкционные списки по Ирану еще четыре физических лица и пять организаций. Об этом в пятницу говорится в заявлении главы канадского МИД Мелани Жоли. Министр уточнила, что рестрикции вводятся в связи с имеющими место, по мнению Оттавы, нарушениями прав человека в Иране. "В связи с этим мы вводим санкции еще в отношении четырех иранских физических и пяти юридических лиц", - сказала Жоли.

В частности, в список добавлены командующий силами специального назначения страны Хасан Карам, информационное агентство Джаван, а также компания Safiran Airport Services, которая, по мнению Канады, причастна к отправке иранских беспилотников в РФ.

Ранее Канада на фоне протестов в Иране внесла в экономические санкционные списки десятки физических и юридических лиц Ирана, в том числе членов Корпуса стражей исламской революции (элитные части ВС Ирана). Кроме того, под канадские санкции подпали компании Shahed Aviation Industries и Qods Aviation Industries, которые производят беспилотные летательные аппараты "Шахед" и "Мохаджер-6". Оттава утверждает, что данные компании могут быть причастны к поставкам своей продукции России для использования в конфликте на Украине.

Посол: Турция надеется на расширение отношений с Курдистаном

4 декабря премьер-министр Курдистана Масрур Барзани принял нового Генерального консула Турции в Эрбиле Мемета Мевлюта Якута, чтобы

обсудить двусторонние отношения между Эрбилем и Анкарой. Во время встречи премьер-министр Барзани поздравил недавно назначенного Генерального консула со вступлением в должность, а турецкий Генеральный консул подтвердил готовность своей страны расширять связи с Курдистаном во всех областях, особенно в сфере торговли и инвестиций. kurdistan.ru

В США выступают против проведения Турцией операций на северо-западе Сирии

Администрация Соединенных Штатов информировала турецкие власти о том, что выступает против проведения на северо-западе Сирии военных операций, которые подвергают опасности мирных жителей и американских военнослужащих, сражающихся с боевиками террористической группировки "Исламское государство" (ИГ, запрещена в РФ). Об

этом сообщил в среду на регулярном брифинге для журналистов координатор по стратегическим коммуникациям в Совете национальной безопасности (СНБ) Белого дома Джон Кирби.

"Мы публично и в частном порядке заявляли Турции, что не хотим, чтобы на северо-западе Сирии проводились военные операции, которые подвергнут гражданское население, наших военнослужащих в Сирии, нашу коалицию по борьбе с ИГ большому риску, чем тот, которому они уже подвергаются. Мы очень четко и последовательно заявляем об этом. Мы признаем, и я говорил об этом раньше, что Турция имеет право защищать себя, особенно от террористических атак. Мы признаем угрозу, которой подвергается турецкий народ, но мы не считаем, что идея военных операций на северо-западе Сирии является лучшим способом борьбы с этой угрозой", - сказал представитель СНБ.

Президент Турции Реджеп Тайип Эрдоган ранее заявлял о планах проведения наземной операции на севере Сирии вслед за воздушной, начатой 20 ноября. По сообщениям турецких СМИ, подразделения турецкой армии, дислоцированные в приграничных с Сирией районах, завершили подготовку к наземной операции и ждут приказа для ее начала.

Турция в ночь на 20 ноября провела на севере Ирака и Сирии воздушную операцию, в которой было задействовано свыше 50 самолетов и 20 беспилотников. Удары наносились по местам базирования запрещенной в Турции Рабочей партии Курдистана (РПК). Турецкие власти возложили на РПК и сирийских курдов ответственность за теракт 13 ноября в Стамбуле, который унес жизни шести человек. kurdistan.ru

Премьер-министр Барзани о запуске портала электронных закупок

Премьер-министр Иракского Курдистана Масрур Барзани приветствовал запуск первого портала электронных закупок Регионального правительства Курдистана (КРГ), стартовавший 4 декабря и предназначенный для обеспечения прозрачности государственных финансов.

"Я приветствую сегодняшний запуск первого портала электронных закупок в КРГ, обеспечивающего прозрачность и подотчетность государственных тендеров таким образом, чтобы повысить эффективность государственных финансов, поддерживать появление малого и среднего бизнеса и позволить нам создавать новые отрасли для ускорения нашей про-

грамма реформ", — говорится в заявлении премьер-министра Барзани.

"Я рад, что Министерство планирования уже начало обновлять существующее положение о закуп-

ках и обучило подрядчиков работе с новым порталом. В течение следующих нескольких недель система будет внедрена во всех государственных ведомствах".

Премьер-министр отметил, что сервис позволит всему правительству получить доступ к данным и повысить прозрачность товаров, а также услуг, доступных в частном секторе.

"Я также хочу отметить постоянную поддержку со стороны Корейского агентства по международному сотрудничеству (KOICA) в их многолетних усилиях по увеличению потенциала в государственном секторе КРГ", — заключил премьер-министр. kurdistan.ru

В Сирии возобновилось американско-курдское патрулирование: Турция не помеха?

Коалиция под руководством США возобновила регулярное патрулирование в удерживаемых курдами районах на северо-востоке Сирии после предыдущих авиаударов Турции. Об этом сообщает AFP 2 декабря со ссылкой на курдский военный источник.

Количество патрулей было сокращено после турецких ударов, начавшихся 20 ноября в контролируемых курдами районах Сирии и Ирака в ответ на теракт в Стамбуле, ответственность за который Анкара возложила на курдские группировки. Курды свою ответственность отрицают.

По данным корреспондента AFP, два патруля из четырех автомобилей с флагами США выехали отдельно с базы в Рмейлане в провинции Хасеке. Автомобиль, принадлежащий возглавляемым курдами Сирийским демократическим силам (СДС), сопровождал каждую колонну, которая двигалась в разных направлениях к границам Сирии. "Международная коалиция в сотрудничестве с Сирийскими демократическими силами возобновила свое обычное патрулирование на северо-востоке Сирии после сокращения из-за турецких ударов в этом районе", — сообщил

AFP курдский военный источник на условиях анонимности.

Обычные 20 еженедельных патрулей сократились до пяти или шести после турецких ударов, которые, по словам Анкары, наносились с помощью самолетов и беспилотников. Курдским сирийским силами "необходимо сосредоточиться на отражении турецких угроз и защите своих территорий", — сказал курдский военный источник. Турция заявила, что нанесла удары по целям сирийских курдских Отрядов народной самообороны (YPG), входящих в состав "Сирийских демократических сил" (СДС), которые Анкара считает ответвлением Рабочей партии Курдистана (РПК). Турция признает РПК террористической группировкой.

Сирийская обсерватория по правам человека сообщила, что патрули также были замечены на юге провинции Дейр-эз-Зор.

Турция ранее пригрозила провести наземную операцию в полуавтономных зонах сирийских курдов, в связи с чем министр обороны США Ллойд Остин выразил "решительное несогласие" в телефонном разговоре с Хулуси Акаром, министром обороны Турции.

Ранее координатор по стратегическим коммуникациям в Совете национальной безопасности (СНБ) Белого дома Джон Кирби отметил, что США считают, что Турция имеет право защищать себя от террористических нападений, однако не хотят проведения Анкарой каких-либо операций на территории Сирии, которые могли бы поставить под угрозу гражданское население, а также находящиеся там американские войска.

Курдские силы предупредили, что турецкое вторжение поставит под угрозу борьбу с ИГИЛ (организация запрещена в РФ).

Примечательно, что министр иностранных дел Ирана Хоссейн Амир Абдоллахиян также предупредил своего турецкого коллегу Мевлюта Чавушоглу не начинать наземную операцию на севере Сирии, так как подобные шаги приведут к большей дестабилизации обстановки в стране.

В то же время, как заявила официальный представитель МИД России Мария Захарова, США поддерживают "сепаратистские настроения" некоторых лидеров "сирийских курдов" и открыто проводят линию на отделение этих территорий от остальной страны. kurdistan.ru

В Иране могут заблокировать банковские счета женщин, не носящих хиджаб

Власти Ирана могут начать блокировать банковские счета иранок, не носящих хиджаб, передает агентство Donya-ye Eqtesad со ссылкой на члена комитета по культуре парламента Ирана Хосейна Джалали. "Изменение подхода к приглашению соблюдать ношение хиджаба означает возможность уведомления лиц, не носящих хиджаб, в форме замечания, отправляемого в смс, о том, что "вы не соблюдали ношение хиджаба, постарайтесь проявить уважение к закону". После замечания наступает этап предупреждения, затем - третий этап, на котором возможна блокировка банковского счета лица, не носящего хиджаб", - передает слова Джалали агентство. Кроме того, Джалали указал на

прямую связь между нарастанием беспорядков в стране и увеличением числа хулиганов и женщин, не носящих хиджаб. Таким образом, по мнению члена комитета по культуре, с прекращением беспорядков

снижаются показатели и по другим факторам.

По словам Джалали, через пару недель беспорядки закончатся, и "платки вновь будут покрывать головы иранок". kurdistan.ru

Масрур Барзани: Научное развитие – главный приоритет КРГ

Развитие научного сектора является одним из главных приоритетов Регионального правитель-

ства Курдистана (КРГ). Об этом 8 декабря заявил в премьер-

министр Масрур Барзани, выступая на церемонии закладки фунда-

мента Британского международного университета в Эрбиле. Премьер-министр выразил бла-

годарность инвесторам, послу Великобритании в Багдаде и Генеральному консулу Великобритании в Эрбиле за их вклад в этот проект.

Он также поблагодарил "всех высокопоставленных должностных лиц, с которыми мы встретились в Лондоне и которые с энтузиазмом относились к реализации этого проекта", а также поблагодарил министерство высшего образования КРГ за его "ключевую роль" в реализации этого проекта.

Кроме того, премьер-министр Барзани отметил, что будут продолжены усилия по улучшению общей ситуации в Курдистане, особенно в отношении вопросов, стоящих между Эрбилем и Багдадом. Он подтвердил, что делегация КРГ продолжит свои визиты в Багдад до тех пор, пока не решит все споры с федеральным правительством. "Мы будем защищать все права и потребности нашего народа, не ставя под угрозу наши конституционные права", сказал премьер. kurdistan.ru

Ирак усилит меры безопасности на границе с Ираном и Турцией

Через несколько дней после своего визита в Иран премьер-министр Ирака Мохаммад Шиас-Судани приказал военным усилить меры безопасности вдоль границ с Ираном и Турцией. Об этом сообщает новостное агентство Asharq Al-Awsat 5 декабря.

Официальный иракский

У нас хорошие отношения... и мы стремимся развивать их таким образом, чтобы это служило интересам Ирака и всех его соседей".

Генерал-майор в отставке Имад Алу, директор иракского Центра по вопросам безопасности и стратегическим исследованиям отметил:

источник сообщил, что безопасность границ была "одним из наиболее важных вопросов, которые ас-Судани обсуждал с иранскими официальными лицами". Пресс-секретарь главнокомандующего вооруженными силами генерал-майор Яхья Расул отметил, что вооруженные силы получили приказ удерживать границы с Турцией и Ираном, чтобы положить конец нарушениям и столкновениям. Во время пресс-конференции в Багдаде Расул добавил, что премьер-министр приказал вооруженным силам предоставить пограничному командованию оружие, технику и человеческие ресурсы для обеспечения надлежащего содержания границ.

"Ирак отказывается от того, чтобы его земля использовалась для нападения на любую соседнюю страну, — подчеркнул он. —

"...этот регион с 2003 года страдает от отсутствия пограничных застав, которые необходимы для отслеживания нарушений и проникновения контрабандистов или любых групп, которые могут угрожать безопасности и стабильности между соседними странами... Присутствие этих сил необходимо для устранения любых оправданий или предлогов со стороны соседних стран, таких как Турция и Иран, для проникновения через границы Ирака", — добавил он, осудив нападения как нарушения международного права и суверенитета Ирака.

Турецкие вооруженные силы проводят трансграничные операции не только в Сирии, но и в Ираке, в частности, операции "Коготь-Тигр" и "Коготь-Орел". Позиция Анкары заключается в том, что на севере Ирака базируются бойцы Рабочей партии

Курдистана (РПК), которая рассматривается в Турции в качестве террористической организации. В июле 2022 года удары турецких ВС по иракской провинции Дахук привели к гибели и ранению мирных жителей, в том числе, туристов. Летом лидер садристского движения Муктада ас-Садр предложил 4 шага по борьбе с Турцией на фоне турецких ударов по иракской территории, приведших к гибели мирных иракцев.

Накал антитурецких настроений в Ираке и вовсе привел к призывам сжечь посольство Анкары в Багдаде. Генеральный секретарь Лиги арабских государств Ахмед Абульгейт ранее неоднократно обвинял Турцию в нарушении суверенитета Ирака по причине ряда трансграничных операций на севере страны.

Как сообщало EADaily, турецкая военная база, расположенная в провинции Найнава на севере Ирака, подверглась ракетному обстрелу со стороны города Мосул. После новой серии ударов Сухопутных войск КСИР по базам "террористических и сепаратистских группировок" на севере Ирака бригадный генерал Мохаммад Пакпур заявил, что такие удары будут продолжаться до тех пор, пока не будут устранены "все угрозы и не будут разоружены террористы".

По мнению спецпредставителя президента России по Сирии Александра Лаврентьева, активизация деятельности курдов против Ирана и сирийских курдов против Турции происходит не просто так. "За этим, наверное, стоит какой-то опытный дирижер... скорее всего, за этим стоят Соединенные Штаты. Потому что США оказывают поддержку и иранским курдам, настраивая их на протесты", — указал Лаврентьев.

Президент Курдистана и новый Генеральный консул Нидерландов обсудили укрепление связей

4 декабря президент Иракского Курдистана Нечирван Барзани принял недавно назначенного Генерального консула Нидерландов в Эрби-

ле Жако Берендса, обсудив возможности укрепления и расширения связей.

Поздравив Генерального консула со вступлением в должность, курдский лидер заявил о своей полной поддержке его миссии в Курдистане. Президент также выразил признательность Курдистану Нидерландам за постоянную поддержку курдского региона во время войны против "Исламского государства" (ИГ). Стороны заявили о взаимной готовности расширять и улучшать связи своих стран во всех областях, особенно в сельском хозяйстве. kurdistan.ru

Взрыв в сирийском Камышлы: один человек получил ранения

В понедельник, 5 декабря, в городе Камышлы на северо-востоке Сирии произошел взрыв автомобиля, в результате чего один человек получил ранения.

Сообщается, что автомобиль принадлежал местному Управлению образования Автономной администрации Северной и Восточной Сирии. Водитель автомобиля получил тяжелые ранения.

Пока неясно, был ли взрыв результатом заложенной в автомобиль взрывчатки, или следствием атаки беспилотника.

В последнее время турецкие военные активизировали свои операции против курдских сил на северо-востоке Сирии, используя беспилотники и артиллерию. В результате уже десятки человек погибли и получили ранения, в том числе высокопоставленные командиры курдских сирийских сил. kurdistan.ru

Иран: смертная казнь за "ведение войны против бога"

В Иране исполнили первый смертный приговор в отношении участника антиправительственных протестов, им стал Мохсен Шекари. О казни через повешение сообщил информационный орган судебной власти режима.

Шекари обвиняли в вооруженном нападении на сотрудников сил безопасности и блокировании дорожного движения в Тегеране. Эти предполагаемые преступления квалифицировались как "мохаребех" — т.е. "ведение войны против Бога".

Смертный приговор был вынесен 1 ноября, апелляция была отклонена верховным судом исламской республики.

Директор базирующейся в Осло НКО Iran Human Rights осудил "показательный процесс" и призвал к жесткой реакции со стороны международного сообщества. По данным Amnesty International, смертная казнь грозит ещё 28 задержанным демонстрантам. kurdistan.ru

ДИПЛОМАТ

№ 45 (509) 01-07 декабря 2022-год ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

Президент Курдистана и посол Швеции обсудили иностранные инвестиции

Президент Курдистана Нечирван Барзани 6 декабря принял нового посла Швеции в Ираке Джессику Свардстрём, чтобы обсудить различные темы, в том числе иностранные инвестиции в регионе. Во время встречи курдский президент тепло поздравил нового посла Швеции с ее назначением, подтвердив поддержку Курдистана ее миссии.

Офис президента сообщил, что стороны обсуждали развитие отношений Швеции с Ираком и курдским регионом, подчеркнув необходимость совместного сотрудничества, а также

поговорили о последних событиях в Курдистане и Ираке.

Согласно заявлению, они также обменялись мнениями о войне с терроризмом в

Ираке и регионе в целом.

Шведский посол также встретила с премьер-министром Курдистана Масруром Барзани, с которым обсудила развитие двусторонних отношений и отношения между Региональным правительством Курдистана (КРГ) и федеральным правительством, подчеркнув важность решения остающихся между сторонами проблем на основе конституции Ирака.

В ходе встречи также обсуждались положение беженцев и

ВПЛ, размещенных в Курдистане, и влияние изменения климата. kurdistan.ru

Верховный аятолла Ирака и представитель UNAOC обсудили вопросы мирного сосуществования

Верховный шиитский аятолла Ирака Али ас-Систани 7 декабря принял Высокого представителя Альянса цивилизаций Организации Объединенных Наций (UNAOC) Мигеля Моратиноса, прибывшего в сопровождении специального представителя Генерального секретаря ООН по Ираку Джанин Хеннис-Пласшерт.

В пресс-релизе МООНСИ сообщается, что во время встречи Моратинос "восхвалял мудрость и сострадание" Систани, и заявил, что был "глубоко тронут" его последовательными призывами к взаимному уважению и единству во имя поддержки разнообразия и мирного сосуществования в стране. Вспомнив о визите Папы Франциска в

марте 2021 года, стороны обменялись мнениями о "важности межрелигиозного и внутрирелигиозного диалога, который лежит в основе мандата UNAOC". На встрече Мигель Моратинос представил "План действий Организации Объединенных Наций по охране религиозных объектов: в единстве и солидарности для безопасного и мирного богослужения", который был разработан в 2019 году после терактов в Крайстчерче в Новой Зеландии.

План действий — это всемирный призыв сплотиться вокруг самых основных принципов гуманности, сострадания и терпимости в усилиях по обеспечению того, чтобы люди могли исповедовать свою веру и мирно соблюдать свои ритуалы. kurdistan.ru

Министр юстиции Турции: Выдача Швецией "террориста" из РПК — это только начало

Министр юстиции Турции Бекир Боздаг заявил, что экстрадиция Швецией члена признанной в Турции террористической организацией Рабочей партии Курдистана (РПК) в конце прошлой недели является лишь "началом". Об этом сегодня, 6 декабря, сообщает агентство Anadolu.

"Экстрадиция террориста, принадлежащего к РПК, — это начало, демонстрирующее искренность [Швеции]... Мы надеемся, что другие последуют этому примеру", — сказал Боздаг.

Депортированный Махмут Тат предстал перед судом по прибытии и был заключен в тюрьму в Стамбуле. Приговоренный к 6 годам и 10 месяцам тюремного заключения за членство в РПК в Турции Тат бежал в Швецию в 2015 году, но его прошение о предоставлении убежища было отклонено. РПК классифицируется Турцией, Европейским Союзом и другими странами как террористическая группировка.

С мая Турция блокирует заявки Швеции и Финляндии на вступление в НАТО и требует, чтобы страны Северной Европы выдали сторонников курдских "террористических" движений и сторонников движения Фетхуллага Гюлена — турецкого проповедника, являвшегося близким соратником Реджепа Тайипа Эрдогана. Гюлена, ставшего впоследствии непримиримым противником Эрдогана, обвиняют в организации неудавшейся попытки государственного переворота в Турции в 2016 году. Как член НАТО, Турция имеет право наложить вето на заявки на членство в организации.

Стоит отметить, что интенсивность переговоров о членстве Стокгольма в НАТО снизилась после недавнего формирования нового правительства Швеции. В конце ноября министр иностранных дел Турции Мевлют Чавушоглу заявил, что две страны Северной Европы предприняли "позитивные шаги", но добавил, что Анкаре "нужно увидеть конкретные результаты".

Как сообщало EADaily, членство Швеции и Финляндии в НАТО ратифицировали все страны Североатлантического альянса, кроме Турции и Венгрии. Однако премьер-министр Польши Матеуш Моравецкий сообщил, что венгерский лидер Виктор Орбан дал обещание ратифицировать вступление Стокгольма и Хельсинки в НАТО в 2023 году. Турция же связывает данный вопрос с выполнением двумя скандинавскими странами условий соглашения, заключенного на саммите НАТО в Мадриде, предполагающем активное сотрудничество Анкары, Стокгольма и Хельсинки по анти-террористической линии: Эрдоган настаивает на безапелляционной выдаче турецкой стороне членов РПК, проживающих в Швеции и Финляндии. kurdistan.ru

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN
İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:
TAHİR SİLƏMAN
УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
ТАХИР СУЛЕЙМАН
Tel: +994 50 352-33-18
+994 55 202-73-53

Xüsusi müxbir:
Tariyel Cəlil
Региональный корреспондент:
Усуб Тейфур
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri Az1040, küçə
S.Mehmandarov ev 25, mənzil 17
Navnisan: Bakû Az1040, soqaq
S.Mêhmandarov xani 25, mal-17
Адрес: Баку Az1040, улица
С.Мехмандаров дом 25, кв.-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar
mərkəzində yığılıb səhifələnilib və
"Mətbuat" mətbəəsində çap olunmuşdur.
e-mail: hewler@mail.ru
Şəhadətnamə: NƏŞ 005004966
BUSB-un Sabunçu rayon filialı
VÖEN 1800061582
H/h 438010000
Sifariş: 1500